

Пахомије Логотет Србин

Житије Кирила Белојезерског

ТЕКСТ МЕСЕЦА ЈУНА У 9 ДАН. ЖИТИЈЕ И ПОДВИЗИ ПРЕПОДОБНОГ ОЦА НАШЕГ ИГУМАНА КИРИЛА, ПОСТАВЉЕНОГ НА БЕЛОЈЕЗЕРО ПРЕСЛАВНИ МАНАСТИР ПРЕЧИСТЕ ВЛАДИЧИЦЕ НАШЕ БОГОРОДИЦЕ, СЛАВНОГ ЊЕНОГ УСПЕЊА, И У ЊЕМУ ОПШТЕЖИТИЈЕ САСТАВИВШИ, НАПИСА ПАК ТО ЈЕРОМОНАХ ПАХОМИЈЕ СА СВЕТЕ ГОРЕ

Благослови, оче! Јесу ли већ тих великих светих божествених мужева житија, у посту и подвигу просијавших, успоставила велику победу над непријатељима мужествено се одржавши, сву не за дуго сладуњавау красоту и сујетност овога света одбацивши, освешћени, да све ово времено, без следа ишчезава — било велико, било мало, — и подобно сени и сну пролазном или јутарењем цветку, к вечери усахлomu и опаднутом, — је ли чак древним писацима нелако било, тешко било писати житија тих светих и приповедати о њима подробно, по прилици висине њиховог живота и љубави ка Богу, то сада, у нашем садашњем роду, ко је способен приповедати житије и по достојанству уздићи славу тих, чије животе сами анђели, удививши се, похвалише, чија имена су написана на небесима, који силом Пресветога Духа, узевши на плећа крст, својим ногама, посрамише, згазише и предаше коначном заборавау многокажњену и прегорду змију и за то Царство Небесно задобише, којима рајске двери открише се и који уђоше, радујући се, у радост Господа својега?

И не потом коначно, да они потребују наших похвала, ми узхваљујемо свете, потоме, што похвала светима узходи обично и узноси се, како и следује, к Самом Богу, зато Сам Спаситељ рече: «Примајући вас Мене примају» и «Слушајући вас Мене слушају». Не да је то само о апостолима речено, него и о свим светим, који вером Њему послужише.

Потоме још славимо ми свете, да би и друге узвели ка њиховој великој красоти и љубави ка Богу. Коначно слушаоци тих похвала пажљиво, као и ти, предусетљиви Богу, благодарјећи њима установљују се Богу угодни, тако што и од самих тих приповести добијају обилну корист и велики добитак, посебно ако мисле: «Такви исто, као и ми, били су ти људи и имајући опште с другима људима страсти, али није таква, као у других људи, била њихова воља». Уместо телесног покоја претпоставили су они велике трудове и страдања,

уместо сна — свеноћно бдење, уместо весеља — препоручене сузе радоснице и уместо људских разговора — свагдашњу беседу с Богом. И к Њему, коначно по неким корацима, из дана у дан приближавајући се, свагда говораше они: «Спремно је срце моје, Боже, спремно је срце моје!» Јер не обратише они срца својих к словима лукавства, и јелеј грешника не помаза њихове главе, већ подражаваше они тим древним Богу угодившим мужевима, ходећи у овчијим и козијим кожусима, свакодневно опитујући одрицања, тескобе, тешка страдања, скитајући по пустњама, горама и клисурама, у понорима земље служаше Господу и у својим членовима Господа прославише. За то и Бог њих прослави, сагласно написаноме: «Прослављајући Мене прослављају».

Потом то по праву сада нама усхваљени представљају собом свесветлу прилику праве речи. И време је да се стави начало основе — почети говорити о ревнитељу том, достохвалном Кирилу.

Свако би помислио, да, пошто сам ја из друге земље, да ја и не знам добро о светом. И истина, својим очима ни тог блаженог, ни то, што је око њега происходило, ја наравно нисам видео, али и далеко налазећи се, ја слушах о светоме — колико чудеса сатвори Бог ради њега — и веома се удивих. И потом, када мени би заповеђено самодршцем, великим кнезом Василијем Васиљевичем, и благословен ја бих митрополитом све Руси Теодосијем пођох у обитељ светога и тамо својим ушима слушах о прошлим и садашњим чудима богоносног оца, учиних ја велики труд, потом што растојање до тог места беше веома велико. Но усрђем и љубављу к светоме, као да неким дугим ужетом бих управљан, пут ја прођох и обитељ светог достигох.

Видех ја тамо настојатеља те обитељи, Касијана именом, по достојанству названог игуманом, мужа, много година старог у труду поста. И он још више поче мене убеђивати да напишем било шта о светоме, јер велику веру имаше он у светост Кирила, сам блаженог виде и доставерно каза мени о многим његовим чудима. Нађох ја тамо и друге многе од његових ученика. Као стубови уистину непоколебљиви, пребивају они, много година проживећи са светим, у свему следујући свога учитеља — тако, како бише њиме научени. И ништа не нарушено њима би у отачким правилима, него

тако они и проводише живот благодаћу Христовом у посту, у молитви и у бденију, безмолствију: што, видеше они, да дела отац, томе и сами они стремише, дела испуњујући, тако да се може рећи: «Они су — род искајућих Господа и искајућих лица Бога Јаковљева». Треба још рећи: «Они су — дрвеће доброплодно, посађено Господом Богом нашим». Доста је било само видети образ њиховог живота, да би се и без описа убедило у њихову добродетељ.

И када ја питах њих о светоме, они почеше причати мени о његовом животу и о чудима, происходећим од њега: једни — једно, други — слично томе. И по не многим, одвојеним причама, бише речена дела светога. Само исто веродостојно слушах ја од сведока његовог живота, од његовог ученика по имену Мартинијана, некадашњег игумана тезоименитог манастира, званог Сергејев, који је живео од малих ногу са светим Кирилом и поуздано знао о светоме. Он по реду каза мени о њему, а ја, слушах његову причу, веома удивљен.

Због жеље и љубави ка светоме више ватром распламсан, хтедох и ја груб и необучен мирском мудрошћу, него, примивши заповест и судећи, да не пристоји о чудима светог казивати одвојено, све, што слушах, ја сабрах у једно и, просих помоћ Божију и надах се на молитву ка Богу светога и вечнопомињаног оца, по доласку ка живима за Бога истинитога носиоци истине пружише руку према приповедању, да не буде прећутано праведно и да не буде предано пучини заборава што се десило много година назад, него да окрене на општу корист свима који желе да слушају, као што ће то бити сада.

О РОЂЕЊУ СВЕТОГА

Преподобни отац наш, Кирил, родио се од благочестивих родитеља-хришћана. Крстили су њега у име Оца и Сина и Светога Духа и нарекоше њему на светом крштењу име Козма. Окрепивши се и научивши се Божественоме Писму, отрок и даље је растао у свакој врсти страхопоштовања, чистоте и просвећеног разума и зато је био од свих вољен и поштован. Затим пришло је време, и родитељи његови, оставивши земно,

отиђоше Господу, предавши овога вишеназваног Козму, свога сина, рођаку своје по имену Тимотеј. Би тај Тимотеј околничик у великога кнеза Димитрија који и многе друге надилазаше тада богатством и чашћу. Као рођаку њему предадоше они свога сина, да би му стало до њега и да би бринуо о њему. Бог пак, отац сиротима и утешење ожалошћенима, свише погледа, виде то, шта ће се с њим следствено десити, и добродетел, коју он имаше у срцу.

Вишеназвани пак Козма, о коме је наше слово, преживе одлазак Господу својих родитеља, погрузи се у дубоко размишљање, не знајући, шта да предузме. Хтеде се он обући у иночке одежде, али нико не смеде савршити његово рукоположење због тог велможе. И тако он и живеше, прилежно одлазећи у цркву Божију, успевајући у посту и молитви. Вишеспоменути пак Тимотеј, виде, да тако то успева благоме, још више поче љубити њега за својствену њему добродетел и због тога веома се за њега радова. Када пак Козма достиже зрелост, он се удостоји његовог права седети с њим за трпезом, а ускоро затим учини га благајником свог имања.

Козма се држао тих мисли, као и пре: како да постане он иноком и био је тим привлачењем и љубављу према Богу као неким огњем распаљен. И по томе пребива он у великој жалости и, никоме не смеде казати своју тајну, држао ју је у свом уму и ходио је по манастирима, тражио, где би могао задобити жељено њему иночко стање. Ипак то немогуће беше због вишespoменутог велможе. Шта му је остало да учини? Мада и мирску одежду он је носио, али сва дела његова била су иночка; ја имам ту у виду пост, молитву, милостињу и да је он први у цркву долазио и, на крају и само главно, да је имао телесну чистоту и безлобивост, с којима свако види Господа. Сетио се речи, говорећи: «Блажени чисти срцем, јер ће они Бога видети». Потом још тада, пре него што постаде иноком, по свему је био он инок. Шта је произашло затим?

Бог је желео испунити вољу Козми, Својом бригом помогао му је достићи то што је он желео много година, на овај начин.

О ПОСТРИГУ СВЕТОГ

Десило се то када је дошао у Москву Махришки игуман Стефан, муж у добродетељи савршен, свима познат по своме животу. Узнавши о његовом доласку, с радошћу побеже к њему Козма, јер током већ дуго времена он је њега очекивао. И припаде он к његовим часним ногама, проливајући из очију сузе, и рече њему то, о чему мисли, и умоли њега положивши се на његов иночки образ: «Тебе, свештена главо, ја давно чеках, а сада удостоју мене Бог да видим чесну твоју светост. Молим те: Господа ради не одбаци мене, грешнога и непотребнога, подражавај своме Владики: Он након свега не одбаци, него прими грешнике — и митара, и блудника. Тако и ти прими мене грешнога, као Он те што прихвати. Од тебе то зависи, — рече он, — и у власти твоје светости то се чини, до тебе је ако то хоћеш». То и много друго говорио је он и умолио, и умили се игуман Стефан његовом слову, виде такво усрђе и плач, и схвати по њему, да је постао сасудом Светог Духа, што је последично и произашло. По Божјем усмотрењу то је происходило, или, радије, било је то дело Његовог промисла.

И тако, заповеди њему Стефан да престане лити сузе и рече: «Престани, чедо. Како саизволи Бог, тако ће и бити». И размишљаше он, како, којим начином излећи на њега свети иночки образ и начинити њега иноком. «Ако, — рече он, — ми саопшимо о томе Тимотеја, то он неће допустити, то би се догодило. Ако поченмо њега молити, он нас неће послушати». И досети се Стефан шта ће: просто тако, без обавезе пострже га, обуче њега као инока, што и учини.

И обуче он њега у иночка одеда, и нарече њему име Кирил, а друго остави Божјој вољи. И, учинивши тако, пође вишепоменути Стефан к томе Тимотеју, када је требало тог поднева одморити од мирских брига, одспавати. Дође Стефан ка дверима и покуца. Тимотеју саопштише о доласку Стефана. А тај имаше велико поверење ка игумену Стефану, и потом, када Стефан уђе, Тимотеј уста и поклони се њему, просећи благослов. А када игуман Стефан рече: «Богомољац ваш Кирил вас благослови», — тај упита, заинтересовавши се именом: «Ко је тај Кирил?» Игуман одговори: «Козма, бивши ваш слуга. Сада њему узхтело се постати иноком, служити Господу и

за вас молити се». То пак, када чу, он се разгневи и, испуњен горчином, исказа у неколико речи своју узнемиреност Стефану. Игуман пак Стефан, тамо стаја, рече: «Реченом нам је Христом Спаситељем: „Где примају вас и слушају, тамо пребивајте, а где не примају и не слушају, идите одатле и прах њихов, који је на ногама вашим, отресите пред њима по њиховом сведочењу"». И с тим речима, ништа више не додавши, оде.

Жена пак тог Тимотеја, по имену Ирина, жена благочестива и богобојажљива, схватила је тешко Стефанове, верне пак Христу, речи. И поче она свога мужа укоравати, што је таквог човека он увредио, све више, сећајући се његових речи. И муж њен, знавши Стефана као човека светога, раскаја се у изречењу тих речи. Тако да ускоро пак он посла за њим, не би ли га вратили. И када приђе, Тимотеј испроси од њега опроштај, и истовремено Стефан принесе њему извињење. А после тога он препусти Козми, нареченоме Кирил, живети по својој вољи, како хоће. С тим Стефан и оде, радујући се, што стече брата.

По доласку ка Кирилу, Стефан рече њему о свему, што сатвори за њега Бог. Ослободивши се тада од свега, Кирил обрадова се, уздаде хвалу Господу и Пречистој Његовој Богоматери и велику благодарност за то Стефану. И потом све, што имаде, подели он и разда нишчим, ништа себи не остави за телесну нужду. Не поразмисли он при том ни о старости, ни о дугом животу у напред, него од свега ослободивши се, никаквих препрека не сачува, ни брига, следујући Реченоме: «Не брините се о дану сутрашњем».

О ДОЛАСКУ СВЕТОГ У СИМОНОВО

И када се то догодило, пође игуман Стефан у манастир Успења Пречисте, названим Симонов, узевши са собом Кирила. И тамо предаде њега у руке архимандрита те обитељи, Теодора именом, мужа великог у добродетељи и разуму. Теодор одмах пак с радостју принесе њега ту и постриже њега стварно и даде њему то име — Кирил.

Живеше тада у том манастиру неки Михаил, поставши након тога епископом Смоленским, муж, водећи велики у Богу живот — у молитви, у посту, у бдењу и у сваком уздржању. Њему Теодор и уручи Кирила као ученика. Гледајући на њега, Кирил поче подражавати његов добродетељни живот и свом душом повинова се њему. Приљежно гледајући пролаз у дугачке молитве безгневне, испуњен трудом његов философски живот, виде његов безмерни труд, он се стараше делати све то и сам. И тако повинова се он старцу у свему, да је пост претпоставио задовољству, а наготу у зимско време — топлој одежди, и великом у свему уздржању мучио је своју плот, према реченом: «Плот исцрпљује, душа пак просветљава». Спавао је он сасвим не много, и то седећи. И молио је он старца, да би разрешио њему јести само једном у два или три дана, али не дозволи њему старац, а заповеди њему да једе хлеб с братијом, али да не буде до ситости. Када пак старац ноћу читаше Псалтир, њему заповеди он да твори поклоне, и то би и често траја. У саборној цркви пак Кирил се старао појавити на појању раније од свих.

Казују и тако: када је Михаил ноћу стајао, савршавао своје уобичајено правило, с њим је и стајао и свети Кирил. И ако би се десило старцу Михаилу изаћи из келије, тада Кирил виђаше ђавола, који је попримао разне облике, да би устрашио светог сваким чудовишним и страшним сликама. Али од призивања Исуса они пропадаше без трага. А понекад и Михаил, налазећи се с њим у келији на правилу, слушаше некакав грохот извана и стукну у стену. Једнако крсном силом по молитви све то је пропадало.

Остаде Кирил у тог великог подвижника немало времена, никакве своје воље не имаде, у пуном безразложном послушању. Затим по благослову архимандрита Теодора он је прешао у пекару и тамо још више се предао уздржању, ношењу воде, сечењу дрва, ношењу топлог хлеба и примајући топле молитве за то од њих. И колико он показиваше више прилежаности према служби, толико на молитви стаја, да је понекад проводио сву ноћ без сна, и тако поступајући много пута, то све удивило се њему и хвалило је њега. Јео је пак он толико да од глади не би пао и понекад тек тада, да братији не би постало извесно о његовом уздржању. И није пио он ништа друго, осим једино воду, али и то у жеђи, и тако је трајало дуго времена. Био је он

немилоствив према непријатељима своје плоти, разумевајући апостолско слово: «Када сам ја телом немоћан, тада сам духом силан».

Када пак се десило време од времена светоме Сергију доћи у манастир Владичице наше Богородице, да би посетио свога племеника, архимандрита Теодора, и других од тамошње братије, долазаше пре свега он у пекару ка светоме Кирилу и само с њим проводио је дуго времена, беседећи о користи душевној. Може се рећи, оба су духовну бразду обрађивали: један — сеја семена добродетељи, други — залива сузама. «Али засејавши са сузама, с радошћу пожње». И тако они беседише, час или више, узнајући о доласку блаженога Сергија архимандрит Теодор одмах и с братијом дође к њему, и они с љубављу Христовом целиваше један другог. И дивили су се сви тада, да, сви, чак и сам архимандрит Теодор, к томе Кирилу долазише. Од тога сви, удивљени, хвалише Кирила. А он, желећи утајити се, преуспеваше у томе исто тако, као тај, који захте бити у тами утајени светилник у стакленом сасуду. И проведе он у пекари немало времена.

Затим посла њега у магацин, то јест у кухињу; и тамо он још више уздржава се, свагда сећајући се огња неугасивог, вечних мука и отровних црва. И често, гледајући на огањ, говораше себи: «Трпи, Кириле, тај огањ, да би с помоћу тог огња могао ти избећи огња тамошњега». И за то тако умиљење дарова њему Бог, да чак ни хлеба не могаше он појести без суза, ни речи изговорити. Потом сви, видевши такав његов труд и смирење, не човеком, него као ангелом Божјим међу собом њега су поштовали. Он пак, желе утајити од зрителја добродетељи, шта је било, помисли притворити се јуродивим, да не би распознали у њему савршитеља подвига.

За то он поче чинити нешто, што изазива исмејавање и смех, а настојатељ, виде то, наложи на њега забрану, то јест епитемију, остави њега на хлебу и води на четрдесет дана или више. Кирил пак са радошћу то прими и усрдно постише, а када прођоше установљени оцем дани поста, он другим начином поново поче јуродствоват, да би принео од настојатеља још већу забрану, што је и проистекло. Десило се понекад, да настојатељ заповеди њему по целих шест месеци да не једе ништа; осим хлеба и воде. Блажени пак он Христа ради јуродиви, прими забрану, веома радова се томе, да може слободно постити, а видећи њега постећим дужни почеше говорити: «По

забрани пости, а не по својој вољи». Како се човек горди радује слави и почастима, тако се и смиrenomудри радује своме бешчашћу и унижењу. И колико, како говораше, много пута поступао је он тако, да би задобио забрану, схвати то настојатељ, да се из смирења, претваро јуродивим, савршавајући он изазивање смеха тим поступком, и више забране на њега не налагаше. Сви знаше, да Бога ради он тако поступа, желећи утајити љубљену му философију свога смирења.

После тога узникло је из њега жељење ићи из кухиње у келију — али не покоја ради, већ да би у безмолвију у келији више ухватио умиљења. На своју вољу он није полагао и настојатељу ништа није говорио, него све узлага на Пречисту, размишљајући: «Не хтеде ли то сама Пречиста, већ она зна, да ли ће бити мени то на корист». И скоро после његове молитве помисли архимандрит писати неку књигу и потом заповеди блаженом Кирилу прећи из кухиње у келију, да би тамо писао књигу. Услишивши то, Кирил пређе у келију, расудив, да Пречиста није одбацила њега, него је примила његово мољење.

И тамо он такође се подвизаваше у писању, молитвама и ноћним коленопреклоњењима. Али није таквим било тамо његово умиљење, каквим је оно било у кухињи, и потом молио је он Пречисту даровати њему то умиљење, како је он имао пре.

И ускоро настојатељ поново посла њега у кухињу да носи службу с братијом. И Кирил би рад, то услишити, и ту пак одправи се у кухињу и опет принесе за мноштво подвига и таквим начином обрете веће умиљење. И проведе свети, служећи тамо, девет година у сваком уздржању и тешким страдањима, даном горећи од огња, ноћу смрзавајући се од хладноће. Ниједном у те године не покри његово тело овчија кожа, него и тако он мучише страдањима своје тело.

После, по заповести настојатеља, он би почашћен свештенством. И служаше у свој недељи, као и други свештеници. И када је бивао у свом раду слободан, с нова је ишао у кухињу и радио тамо, као и пре. И тако труди се он на дуго време.

Потом он поче безмолвствовати у келији. А када заповешћу великога кнеза и благословом митрополита и свег црквеног сабора архимандрит

Теодор би изабран на Ростовско архиепископство, блаженог Кирила поставише уместо Теодора архимандритом. Тако да од тада он приону на још већи труд, труд на труд прилага. «Коме, — говораше он, — је много дано, више ће се од њега и тражити». И још: «Да се засветли светлост ваша пред људима, да виде добра дела ваша и да би прославили Оца нашега, Који је на небесима». Пошто је тако то и било, манастир добро би њиме управљан. Никада се Кирил не уносише због висине свога сна и ништа у свом уздржању не измени, већ живљаше по претходном, у свему руководећи се својом философијом смирења. За све, велике и мале, имаде он нелицемерну љубав и све равно узимаше с радошћу: старе — као браћу, а младе — као чеда. Од тада сви су славили њега и поштовали.

Многи кнежеви и велможе од свуда долазили су к њему, надајући се да ће задобити корист, и тиме су нарушавали његово безмолвије, и потом он реши оставити начелство и безмолвствовати у келији, што и учини, јер остави настојатељство и удаљи се у своју келију. Братија дуго мољаше њега да не служи сан настојатеља, али он не послуша њих и ту пак ступи на поприште великог подвига — поче безмолвствовати, не имајући о спољашњем свету никаквих брига.

Пошто је то произашло и како обитељ не може остати без настојатеља, подигоше на архимандритство, на место блаженог Кирила, неког Сергија Азакова, који је последично постао епископ у Рјазањи. А Кирил безмолвствовао; али немогуће је било сакрити град, који на гори стоји. Колико не избеже Кирил славе човечије, толико још више Бог њега прослави. Потом долазише к њему људи из разних земаља и градова, да би задобили корист. Јер слово његово би «приправљено сољу», и сви слушаше њега с наслађивањем. А постављени на његово место архимандрит Сергије Азаков, виде, да много људи одсвуда придлази к блаженом Кирилу, и срачуна, да сам он је пренебрегнут, поче силно негодовати на блаженога. Испунило се на њему речено премудрим: «Не уме злоба више волети корисно, а завист не дозвољава да се позна истина».

А шта пак учини затим блажени Кирил, узнавши о зависти Сергија, испитаван к њему? Он се не ожалости, не рече ништа супротно њему, не разгневи се. Он оде одатле у стари манастир Рождества Пречисте и тамо

продужи безмолвствовати. Промисли он и даље још негде повући се од света ради безмолвија. И дуго с таквом помишљу бори се, постојано молио се Богу и Пречистој Његовој Матери, говорећи: «Пречиста Мати Христа Бога мојега! Ти знаш, да сву моју надежду Богу од младости ја положих на тебе. Настави мене познатим теби начином на пут, на коме ја се могу спасити». И тако он молио се много пута.

О ЈАВЉАЊУ ПРЕЧИСТЕ БОГОРОДИЦЕ, КАДА ОНА, ЈАВИВШИ СЕ СВЕТОМУ КИРИЛУ, ЗАПОВЕДИ ЊЕМУ ИЋИ НА БЕЛОЈЕЗЕРО

Био је пак у светога обичај да дубоко у ноћ после његовог великог правила и славословља, одмах после, пре него што проба мало одспавати, отпева Акатист Пречистој. Тако је он делао свагда. И у једну од ноћи, дубоко у ноћи, када се он молио и по обичају певао Акатист Пречистој пред њеним ликом, десило се, да, дође до места у икосу: «Чудесно рождество видећи, удаљмо се од света и мисли обратимо ка небу», он чу други глас, који говори: «Кириле, иди отуда и иди на Белојезеро, јер ја сам тамо припремила теби место, на коме се ти можеш спасити». И тада пак, одједном с тим гласом, засија јака светлост. Отворивши прозоре келије, Кирил виде светлост, указивајући на север, на страну Белојезера. И тим гласом, као прстом, њему би показано то место, где сада стоји манастир. Светог Кирила испуни од тог гласа и виђења велика радост. Схвати он по том гласу и виђењу, да није одбила Пречиста његова прошења, и сву ноћ удиви се ономе што се догодило виђењем и гласом, и била је за њега та ноћ не ноћ, већ као пресветли дан.

А после тога ускоро придође са Белојезера Ферапонт, постриженик тог пак манастира, који је светлео. И поче блажени Кирил питати њега, је ли тамо, на Белојезеру, места, где би могло бити иноку безмолвствовати. Ферапонт одговори: «Наравно, има тамо; веома много места за самствовање». Блажени пак о виђењу њему не каза, већ као да га је једностано питао. Али затим, кроз неко време, договоривши се, они заједно отидоше из манастира, где је живео свети.

И тако, с Божјом помоћу пустили су се они на пут и, пропутовавши много дана, дођоше на Белојезеро. Тамо они много ходаше, али нигде свети не могаше изабрати себи место за живот: све искаше то он, указано њему, на које још у претходној обитељи би зван Пречистом.

О ДОЛАСКУ СВЕТОГА НА БЕЛОЈЕЗЕРО

Обишавши мноштво места, они дођоше, на крају, ту, где сада стоји манастир. И тог трена свети узнаде пре указано њему место и јако га заволи. И, сатворив молитву, он рече: «Ето покоја мог у векове векова. Овде населићу се, јер је изабрала ово место Пречиста. Благословен Господ Бог од сада и увек за то, што услиша моје молитве». И затим он постави крст на том месту и пева благодарствени канон у похвалу Пречистој Владичици нашој Богородици и Приснодјеве Марији. Тада пак блажени Кирил све откри своме сапутнику Ферапонту, — како се Пречиста јавила њему у старој обитељи и како он услиша обраћени к њему глас, заповеђујући њему ићи из старе обитељи и прићи у та места. «Да ја и испуних, — рече он, — с помоћу наставнице моје Пречисте Богородице». Ферапонт послуша то, и они заједно прославише Бога и Пречисту Његову Матер.

И почеше они затим копати у земљи келију и првим делом установише настрешницу. И за тим делом неко време проведоше они заједно. Али не сагласише свој обичај: Кирил хтеде живети тесно и чврсто, Ферапонт пак пространо и гладко, и потоме се они раставише: блажени Кирил оста на том месту, а Ферапонт оде одатле — не много далеко, за петнаест поља или мало више, и, нађе тамо погодно место близу језера, названо Паско, насели се тамо и сагради цркву у име Пречисте Владичице наше Богородице и Приснодјеве Марије, у част славног њеног Рождества. Сабра се к њему и братија. И стоји и до данас на том месту веома красан манастир са много братије, која ради за Господа. Потом тај манастир назива се и до сада Ферапонтовим.

Место пак, где се населио свети Кирил, налази се у глувој шуми, чешће, и не живи тамо нико од људи. То је било не велико, али веома лепо брдо, са свих страна, као зид, окружено водама. Говори се, да је близу тог места, где

се сад налази манастир Пречисте, живео неки земљорадник по имену Исаија. И за много година до доласка светога Кирила слуша се с тог места громко звоно. А пред долазак светога од туда чуло се не само звоно, него као да су и појци певали. И не једном Исаија та звона и гласове слушаше, али и многи, који живе у кругу тог места. И од туда, чујући звона, многи приходише ту, да би разазнали тачно, одкуда долазе та звона и певање. Али ушима они су то слушали, а очима ништа нису могли видети и толико су се удивили и схватили, да то није без узрока.

Свети пак, како ми пре рекосмо, ископа у земљи келију и у њој борио се против лукавости непријатеља. И приходише к њему из околног места два хришћанина: један по имену Аксентије, а по произвољењу Ворон, а други Матеј, произвољењем Кукос, који после поста пономарем те обитељи. Када свети ходаше по шуми, а та два човека бише с њим, мрзилац добра враг, зна, да ће он бити изгнан од туда светим, ожалости се на њега због тога, пусти на њега такав сан, да свети од жеље за спавањем није могао стајати и захте не за дуго прилећи. И рече он људима који бише са њим: «Чекајте овде, док мало одспавам». Они пак не оставивши њега, рекоше: «Иди у своју келију и одмори тамо». Али он, будући немоћан борити се, побеђен сном, виде погодно место за одмор, леже тамо не много спавајући. И тако он усни, како изненада чу глас, наступно говорећи: «Бежи, Кириле!» Пробудивши се од необичног гласа, он скочио из тог места. И ту пак вражијим сплеткама велико дрво је пало и ударило право на то место, где је лежао свети. Схвати тада свети, да је то била ђаволска замка, и као добросавесни и савршени подвижник искрено молише потом Господа и Пречисту Његову Матер да се одузме од њега сан, што се и збило, јер дан и ноћ стаде пребивати он без сна, да би бодро змогао окончати победу над противником. Ђаво пак, виде, да ништа се не даде његовим триковима, тим посрамљен, уђе радије побеђен, пре него победник. То и о томе ето тако.

После тога свети исече дрво, очисти место и, сабра заједно грмље, реши посејати некакву траву, јер је било то место оскудно и пусто. И ето он запали грмље, ипак како ђаво не преста војевати са светим, то задува силни ветар, и дим с пламеном окружи светога са свих страна, и он од дима не знаде, куда бежати. И изненада је видео, како неки човек у облику вишепоменутога

Матеја Кукоса хвата њега за руку и говори: «Крени са мном!» И ту пак изађе он цео и неповређен, спасен помоћу Владичице наше Богородице.

Прође немного времена, и јавише се светоме два брата из Симонова, вољени њиме, још важније, јединомислени с њим, — један по имену Зеведеј, други Дионисије. Увидевши их, свети се веома обрадова и прими их с великом љубави, и они стадоше живети ту. И, живећи са светим, Зеведеј и Дионисије све, што видеше, да дела он, старали су се и сами испунити по мери својих сила. Потом, после њих, многи почеше долазити ка светоме од свуда, једни користи ради, други, желећи живети ту с њим. Молише они њега да их удостоји иночког образа, и он после многих мољења прими их и удостоји ангелскога образа. И приђе к њему неки Нафанаило, поставши после келијарем те обитељи, и неки други из братије к њему приђоше.

О ЧОВЕКУ, КОЈИ ХТЕДЕ ОГЊЕМ ПРИЧИНИТИ СВЕТОМЕ ЗЛО

Један човек по имени Андреј живео је поблизу од обитељи светог. У почетку он мрзеше светог за то, што се тамо насели. Научен ђаволом, помисли тај Андреј спалити светог. Али када, једанпут ноћу, он приђе, нападе на њега велики страх, и од тог страха он побеже. А други пут, приђе дубоко у ноћ постављајући ватру на зиду, он побеже одатле, да не би постало извесним, ко је злоделник. И отиде на одређено растојање, он стајаше, чекајући, да келија са светим изгори. Али нешто је било видети, јер када за толико он се удаљи, огањ се угаси. Тако делаше он много пута, па одлазаше, не достигнувши циљ или, можемо рећи, посрамљен помоћу Пресвете Богородице. Огањ, уместо да посрами светог, и да гори, брзо се гасио. Видећи то, вишепоменути Андреј уплашио се. То страх на њега нападе, огањ не могаше горети.

На крају он осети и спозна своје прегрешење. Јавивши се блаженоме, он откри њему свој грех и, поче кајати се, причајући светоме, како је хтео њега спалити, како се огањ угасио и како је напао на њега страх, када он хтеде причинити њему зло. Свети пак, саветова тог човека да не слуша савете лукавог и отпусти њега. Сам пак поче пети канон благодарења Богородици, покривајући њега својим светим покровом.

По малом пак времену тај Андреј поново приђе ка светоме, и свети га удостоји иночког образа. Тако у даљем и пребива он у блаженог Кирила у послушању — до тада, док не оде ка Господу. Тако се он сам, каја, причајући то свој братији.

О ПОСТАВЉЕЊУ ЦРКВЕ ПРЕЧИСТЕ ВЛАДИЧИЦЕ НАШЕ БОГОРОДИЦЕ, СЛАВНОГ ЊЕНОГ УСПЕЊА

Пошто са светим су већ живела тада братија, појави се нужда подигнути цркву, где би се сви сабирали. И они молише блаженог да се изгради црква. Али на основу тога што се место то налазило далеко од човечијих обитавалишта, а столара није било, братији тешко би да то изврши. Свети пак Кирил, по изворном свом обичају, у свему, у чему би потреба, полага на вољу Пречисте и никада, молба, није била погрешна. И ту он помоли се Пречистој, и, од никог незвани, дошли су столари. И таквим начином би постављена црква у име Пресвете Владичице наше Богородице и приснодјеве Марије, славног њеног Успења.

И међу становницима тих земаља чу се, да у обитељи је постављена црква, што значи, да ће обитељ расти, и људи удивеше се и све више вероваше, да Кирил принесе са собом више стање, тим више — услишаше, да он би архимандрит Симоновске обитељи, откуда, мислише они, да је њему достало више стање.

О БОЈАРИНУ ТЕОДОРУ, КОЈИ ХТЕДЕ ПРИЧИНИТИ СВЕТОМЕ ЗЛО

Тако, неки бојарин по имену Теодор, научен ђаволом, размишља, да се са светим појавило овде велико богатство, и потом посла ноћу разбојнике, да би ти, пришавши к њему, отели од њега благо и да би учинили њему зло. Али када разбојници пођоше к манастиру светога и бише већ близу, они видеше мноштво људи укруг манастира блаженога: неко устрељаваше из лука, неко делаше нешто друго. И разбојници, гледајући то, удаљише се и чекаше, када ће они отићи, да би напали на светога. Али дуго стајаше

разбојници, а ти од манастира не одоше. Тако и разбојници одоше ни са чим, не успеше причинити светоме никакво зло.

Следеће ноћи наново приђоше послани разбојници и поново на исти начин видеше неке људе у још већем, него први пут, броју. Ти такође, као неки ратници, устрељиваше. Потом разбојници уплашише се још више и вратише се и казаше своје бојарину, како они дођоше ка светоме први и други пут и како они видеше мноштво војника стрелаца.

Теодор пак, чувши то, удиви се и поразмисли, да је неки од велможа пришао ка светоме тражити молитве, и посла у манастир блаженог Кирила, желећи разазнати поуздано, ко је то био у манастиру јуче и трећег дана. И посланици, узнавши, да више од недељу дана у том манастиру никога није било, саопштише то Теодору. Теодор пак, слушавши то, осети и раскаја се у свом сагрешењу. Јер схвати он, да свети —јесте човек Божји, да Пречиста сакри њега од зла, и потом уплаши се, како не би задобио од Бога већу одмазду за то, што хтеде причинити тугу таквом човеку. Потом брзо побеже он ка светоме и, каја се са сузама у сагрешењима, каза њему о догађају: како он посла на њега разбојнике и како виђење видеше они први и други пут. Блажени пак Кирил, утеша њега, да због тога не тугује, рече њему: «Веруј мени, чедо Теодоре, да ја ништа друго у овом животу немам, осим ове ризе, коју ти на мени видиш, и не много књига».

Теодор удиви се његовој простоти и ненадмености, а још више помоћи Божијој њему. Врати се он к свом дому и рече: «Благодарим тебе, Господе Човекољупче, што не даде врагу уловити мене грешног и не попусти мени учинити тугу твоме угоднику!» И од тада обрете тај Теодор велику веру у светог и поштова њега не као човека, него радије као ангела Божјег.

И потом, када је требало он иђаше ка светоме за благослов, особено када наступа празник, тада забаца мрежу са речима: «Боже, у име твога угодника Кирила, дај нам улов», — јер без сумње верова он у светог. И никада не оста он без рибе: једном јесетру и други улов, принесе ка блаженом. И тако бива много пута и никада не дође он ка светоме с празним рукама.

Тако је ишло време, и слава о блаженом Кирилу распространи се свуда, и име Кирилово, као нешто освешћујуће, би код свих на устима, и добродетель као прстом указиваше на њега, где једни хвалише смирење тог мужа, други

су говорили о његовом уздржању и користи од његовог слова, трећи казиваше један другом о његовој нишчети и простоти. Од тога многи, презревши мирско, постајали су монаси.

Тада пак приђе и неки Игњатије, муж савршени и велики у добродетељи, имаше чин молчаника. Такав суров живот он је водио, као нико други, тако да после блаженог Кирила он би примером за сву братију. Причају о њему, да при своме великом уздражњу и коленопреклоњењу тридесет година проведе он, не лежећи на ребрима, него тако, стаја, или мало приседе, искуси немного сна. О возљубљеној пак њиховој нишчети и ненадмености нешто и да говорим. Поживевши у том чину много лета, он оде ка Господу.

И много људи од свуда приходили су к блаженом Кирилу, и за мало време братија силно увелича се.

Блажени установи правило: у цркви нико ни са ким не беседова и из цркве пре окончања службе не исходи, него свима, свакоме да пребива у установљеном за њега и да чине и славословља. Такође и долазећи к Евангелију, и при поклоњењу светим иконама они су следили редослед првенства, да не би било у њих никаквог немира. Сам пак блажени Кирил, у цркви стаја, никада не наслањаше се на зид и пре времена не седаше, и ноге његове биле су као стубови. И на трапезу долазили су по поретку старшинства. На трпези пак, сваки на свом месту седеше, ћуташе, и нико се није чуо било, осим једнога чтеца.

Братија свагда дава три јела, са изузетком поста, када се поје «Алилуја». Сам пак блажени јео је од два јела, и то не до ситости. Пиће у њега није било ништа друго, осим једино вода. Устајући пак после трпезе, сви се разиђоше по својим келијама, у тиховању благодарише Бога, не уклањаше се на било какве беседе и не заходише са пута трпезе к некоме другоме из братије, осим по некој већој неопходности.

Једном пак се десило једноме од ученика светога, Мартинијану именов, поћи после трпезе к некоме брату по некој потреби. Увиде, да се тај окрете ка другој келији, свети позва њега к себи и упита: «Куда ти идеш?» Тај одговори: «Имам нека посла код брата тамо, и зато ја хтедох ићи ка њему». Свети пак, како би га укорио, рече њему: «Тако ли чуваш ти манастирски чин? Зар ти не можеш поћи с почетка у своју келију и прочитати тамо положене

молитве, а затим, ако ти је нужно, ићи брату?» И тај, насмеја се мало, одговори: «Када ја приступим у келију, изаћи отуда ја више не могу». Свети пак одговори њему: «Тако поступај свагда: првим делом иди у келију, и келија ће те свему научити».

Био је и такав обичај: је ли неко принео некоме брату писмо или дар, то писмо, не распечаћено, приносили су к светоме, такође и дар. Подобним пак начином, је ли неко хтео послати писмо из манастира, ни написати без очинске заповести нико није смео, чак ни послати.

У манастиру пак и у келијама Кирил заповеди не држати ништа своје и својим ништа не називати, него све имати, по апостолу, општим, да не би се постало робом тога, што ми назвамо својим. Сребро или злато сасвим савршено братија не спомињаше ван манастирских ксенодохија, то јест трезора. Све потребно братија су примила отуда. Је ли пак неко испитивао жеђ, ишао је у трпезну палату и тамо би с благословом жеђ утолио. Хлеба пак и воде или другог чега подобног никада у келијама није се налазило, ничег се није могло тамо видети, осим икона. Једино толико су имали они бриге— надмашити један другог смирењем и љубављу и указати се првим у цркви на служби. Тако и на раду манастирском, где они не би били, одлазили су они са страхом Божјим и радили не као за људе, него за Бога или пред Богом стојећи. Није било у њих никаквог празнословља, ни питања, ни разговора о мирским стварима, него сваки ћута задржавајући своје љубомудрије. Је ли пак неко хтео говорити, то није говорио ништа друго, него само из Писма, на корист другој братији, особено онима који не знаше Писмо.

Било је и већих разлика у устројењу њиховог живота, јер свакоме од братије начин живота и меру правила давао је сам блажени. Тако, ко је умео, радити што рукама односио је урађено у ризницу. За себе пак без благослова нико ништа није радио. Јер, како ми већ рекосмо, све добијаше они из трезора — и одећу, и обућу, и друго, неопходно за тело. Сам пак свети савршено није могао видети на себи неку лепу одећу и тако је и ходио у разрованој и много пута зашивеној ризи.

И он моли све и показива савршено неимање својих умствовања и био је готов ка сваком послушању, да би таквим начином приносио плод Богу, а не својој вољи.

Био је у блаженога и такав обичај: отпевавши јутарње славословије и испунивши своје обично правило, прихођаше у кухињу да погледа, како је братија угошћена. Блажени мољаше служитеља да прихвати храну, старајући се свим силама. А некада и сам он својим рукама помогао је да се прихвати храна и припремаше братији све врсте јела. Мед пак и друге напитке, који садрже хмељ, он заповеди у манастиру ни у ком случају да се не држе. И тако, том претњом, одсече блажени главу змији пијанства и сами корен његов ишчупа. Установи он не толико за његова живота меда и других хмељних напитака у манастиру не држати, него заповеди такође не имати их и по његовом престављењу.

И ето како даровање блаженог је достојно удивљења: никада, служећи божествену литургију или у време чтенија, када читаше други или када сам он читаше, особено пак при свом келијном правилу, није могао он се уздржати од суза, које текоше од усрђа. По томе је могуће схватити, како је он имао усрђе и веру у Бога.

Бивало је тако, да када би у манастиру нечега недостајало, братија би била присиљена светога послати ка неким христољупцима просити у њих за потребе братији. Он пак то никако не дозвољава, говорећи: «Ако Бог и Пречиста забораве нас на том месту, онда зашто и ми требамо у овом животу?» И при том утеши он братију и учи их не просити милостињу у мирских људи.

Био је у светога један ученик, Антоније именом, велики животом у Богу и имајући разум у делима како иночким, так и мирским. Блажени Кирил посла њега једном у години купити потребно братији за њихова тела — то јест одежду, обућу, маслац и друго. А сврх тога он из манастира није излазио, уколико се не би десила нека неопходност. Када би пак неко од мирских људи послао милостињу, као од Бога то послано су примали, благодарећи Бога и Пречисту Његову Матер.

Дође једном кнегиња, жена благочестивог кнеза Андреја, чије наслеђе би та земља, Агрипина по имену. Била је она благочестива и веома милостива и имала је веру у иночки начин, особено пак у блаженог Кирила, и хтела је угостити братију рибљом храном. Али свети не дозволи да се једе риба у Великом посту. Благочестива кнегиња молила је њега да разреши братију од

једења рибе. Али он се никако не сагласи с њом, рекавши: «Ако ја тако поступим, то би сам нарушио манастирски устав, по реченоме: “Што сазидах, сам и разорих”. И затим, стоји да умрем, ако се почне говорити, да је Кирил заповедио у посту јести рибу». Тако се стараше свети, да ни у чему не би био нарушен манастирски обичај, тим више — јер је установљен светим оцима. И кнегиња, угости братију посном храном, вратила се своје дому, хвалила је чврстину светога у подвигу.

Неки брат по имену Теодор, још живеше далеко од обитељи Кирила, слушао је о светоме од многих и пришао је у манастир и молио светога да прими њега да житељује с њим. Свети прими њега и придружи га братији, и тај живеше овде с братијом неко време. Мрзитељ пак добра ђаво стави у срце Теодору мржњу к светоме. И колико је веровао свецу раније, толико је после почео да га мрзи, тако што га није могао више ни гледати, нити му гласа слушати. Будући побеђен тим осећањем, приђе тај брат к вишеназваноме старцу Игњатију и каза њему о свом осећању мржње, коју је искусио према светоме, говорећи: «Ја хоћу ићи из обитељи». Старац пак ободри њега речима: «Трпи, брате, потоме што се од врага догађа то с тобом». Брат, утешивши се, послуша старца и рече: «У реду, сачекаћу једну годину, може се променити за мене старац».

По проласку пак године не преста враг распаљивати у брата мржњу к светоме. Не могавши се више борити против тих осећања, приђе он к светоме, да би исповедио њему своје тајне мисли и како он осећа к њему мржњу. Али када он приђе у келију светога и увиде њега, постиди се он његових светих прекрасних седих и од стида ништа од тога, ради чега он приђе, не рече. И хтеде он тако и отићи из келије светога, али свети старац, имајући дар прозорљивости, схвати, да брат утаји своју помисао и не рече старцу, зашто је пришао. И задржа он брата, и поче казивати њему о свим тим мржњама, какву тај к њему осећа, и с каквим мислима к њему приђе. И схвати брат, да ништа од светога не утаји. Испунивши се срамом и стидом, замоли он опрост за све, чиме сагреши пред њим у незнању. Свети пак, утешивши њега, рече: «Не огорчи се, брате Теодоре! Све након свега направио си грешку о мене, само у једном ти си био у праву и схватио си, да сам ја грешник. Јер ко сам ја, ако не грешни човек и непотребни?»

Видевши светога у таквом смирењу, брат још више сокруши се, покаја се, да узалуд осећа то против њега. Свети пак, увиде, да брат каје се и сокрушује се, отпусти њега, рече: «Иди, брате, с миром у своју келију. Више неће прићи на тебе таква напаст». Од тада је дошао брат у осећање и каја се у прегрешењу и тим самим обре велику веру у светога. Живео је тај брат у том манастиру остале године свог живота у сваком целомудрију, док не оде ка Господу.

У блаженог пак Кирила био је и такав велики дар. Када неко од страних придође у ону обитељ, а многи тада из различитих земаља и градова ходили су ка светоме, једни желеше видети светога и задобити од њега некакву корист, други пак — да би живео у њега, свети, имаше дар провиђења, продирући у њих прозорљивим погледом, када су они још тада ходили у манастир, и саопшти онима који су се нашли близу братије: «Тај брат живеће с нама заједно, а овај ће отићи». И то, и друго збивало се по пророчанству светога.

Поменути горе брат Заведеј пришао је једном ка светоме за благослов. Свети пак, откри прозор келији, види, да је у Заведеја красно лице. И он пита њега: «Што се, брате, десило с тобом?» Тај пита, о чему је реч. И свети каза њему: «Види, брате, што теби није посно лице, већ мирско, горе, у чему обедујеш». Постидивши се, поче Заведеј уздржавати се, да не би више укоравао њега свети.

О БЕСНУЈУЋЕМ

Приведоше ка светоме једнога човека по имену Теодор, тешко страдајућег од нечистог беса. И свети поче молити Бога и Пречисту Његову Матер за тешко страдајућег Теодора. Готови пак услишити молећег Бог и Пречиста Непорочна Мати Његова не одбацише мољења светога угодника свога Кирила. И потом, задобивши исцељење, тај Теодор не хте више ходити ван манастира, да поново не пострада тако пак од љутога беса. И потом молише он светога пострићи њега у иночки образ. Свети пак, увиде његово усрђе, прине њега, обуче у иночке одежде, приборја ка другој братији и нарече њему име Теофан. Проживе тај у обитељи блаженога Кирила у

целомудрију, послушању и сваком смиренумудрију више од десет година, док није отишао ка Господу.

ЧУДО СВЕТОГА С ЦРКВЕНИМ ВИНОМ

Једном недоста вина за црквену службу, а потребно је било служити литургију. Потом приђе ка преподобном свештенику и саопштивши, да у њих нема вина. Свети пак позва еклизијарха Нифонта и пита њега, је ли имају вина. Тај одговори њему, да вина нема. Свети заповеди њему принети сасуд, у коме обично бива вино. И Нифонт пође за сасуд, како заповеди њему свети, и нађе тај сасуд пуним вина, још и препуним, тако што се оно изливало. Сви су били тиме удивљени, јер су знали, да вина нема: био је само један сасуд, и тај је био сув. И сви су прославили за то Бога и Пречисту Његову Богоматер, и дуго време од тада у том сасуду вино за црквену службу није опадало, већ се брзо преумножавало, док није било принесено друго вино.

По проласку неколико година била је немала глад међу људима. И по прилици веће оскудности и нужде многи од неимућних долазили су у обитељ светог. Увидевши тежину глади свети заповеди давати просијацима хлеб, да би их наситили. И тако сваки дан раздавали су нишчима много хлеба. А тада није било места, откуда би они могли добити хлеб, и имали су они само неке невелике количине приношене к њима за милостињу, узимајући само за храну братији. Али када живећи укруг обитељи људи услишаше, да тамо се хране сви придобили по прилици глади, они почеше долазити у још већем броју и тамо се наситише. Јер колико они не би храну одатле узимали, толико пак поново и такође још више она се умножавала. Видевши, шта производи, пекари су говорили: «Ко пре умножи вино, када је њега нестало, тим више може умножити и хлеб». И тако малим количинама јела кормиларио је многе људе, и с помоћу Владичице наше Богородице и Приснодјеве Марије и молитвама светог Кирила тако изобиље продужило се до саме нове жетве. О производећим чудима казали су светоме та браћа, који су узели брашно својим рукама: «Колико, — говорили су они, — смо узели брашна, производи, толико пак налазимо да се оно поново увеличава,

и не умањујући она мучење». И свети узда благодарност Богу, творећем дивних и преславних дела.

После, ако је било и када недостатака нечега у обитељи, ништа није смела братија говорити о томе светоме, јер су све видели, да све, што он моли у Бога, у изобиљу задобија.

Једном запали се у том манастиру келија, а братија није могла то угасити, и пламен, увеличива се и узносаше се све више, готов је био све уопште ухватити. Свети пак, узе часни крст, дотрча ту, где је горела келија. А био је тамо неки мирјанин, који је дошао из града, и који, виде светого, да жури с часним крстом, некако се смејаше над њим. Виде он, да је огањ све ухватио неутољиво, и срачуна да га је угасити немогуће. Свети пак, прибеже и стаде с часним крстом против пламена, поче молити Бога, и огањ се ту, као да се постиде молитве светого, угаси. Исмевајућег пак мирјанина постиже Божи гнев: сви његови делови тела ослабили су. Разуме тада мирјанин то своје сагрешење, — да пострада он због тога, што је кривио светого, и поче он са сузама умољавати светого, молећи од њега опроштај. И свети помоли се за њега, знаменова њега часним крстом и направи њега поново здравим, и тај, идући свуда, казивао је о савршеним чудима светого.

О преславним чудесима светого постало је извесно не толико у близини његовог манастира, већ и далеко — у туђим земљама. Дошла су казивања о њима и до кнеза Михаила Белевског. А кнез Михаило, проживе са својом кнегињом по имену Марија осам година, нису имали деце и због разлога своје бездетности пребивали су у великој тузи. Чувши о светоме Кирилу, — да тај добија у Бога све, што замоли, посла он нека два своја бојара, да би ти отишли к светоме и замолили њега да се помоли Богу за разрешење њих од бесплодности. Од светого пак као прозорљивца и то мало се није утајило. Тако су пришли посланици од кнеза Михаила, нису успели они још њему дати поруку кнеза, кад већ им говори блажени: «Колико сте се, чеда, ви потрудили проћи велики пут, верујући Богу и Пречистој Његовој Матери, да труд ваш не буде узалудан. Даће Бог вашем кнезу плод детородија». Ти стадоше дивећи се, како узна он то, због чега су они пришли, али су схватили, да је он — човек Божиј, и предали су светоме поруку од кнеза. Свети заповеди да им се да одмор од пута.

У ту пак ноћ кнез Михаило увиде у сну неког светлоснога старца, украшеног седима, државши у својој руци три сасуда и казавши њему: «Прими то, што си ти молио од мене». У ту ноћ старац ког тај пак виде јавио се такође кнегињи Марији и њој такође даде нека три сасуда. Пробуди се кнез Михаило од свога сна и размишљаше о томе, што се њему приснило, особено пак о јављајућем њему старцу. И поче он казивати о свом виђењу кнегињи Марији, а та, прихвативши то казивање из његових уста, рече: «И мени се тако пак старац јави и такође ми је дао три нека сасуда и рече: “Прими то, што си ти молила од мене”». Схвативши, да виђење њих обоје се поклапа, они схватише дан, у који обоје то видеше.

А после тога по проласку три дана блажени Кирил отпусти бојаре послане кнезом Михаилом. И заповеди он келијару дати им на путу један и по хлеб. Свега је било осам људи који дођоше од кнеза Михаила. И рече им свети: «Идите с миром ка кнезу који вас је послао предајте благослов и благодарност од нас. И кажите њему ето шта: то, да што сте ви молили, даће вам Бог. Не тугујте унапред». Они пак молише: «Оче, заповеди, да нам дају хлеба и рибу за на пут, зато што ми морамо проћи велики пут, а та места су напуштена, и немамо где купити хлеба». Свети им одговори: «Ја посла човека који ће вам дати вам хлеба на путу». Ти рекоше: «Нама су дали један и по хлеб и неколико риба». А свети рече: «Идите с миром, и то да вам буде довољно, до самога дома вашег будете у изобиљу». С тим они и отправише се на пут, размишљајући о хлебу, где би њега купили, јер пут њихов би око двадесет дана хода или више. Хлеба пак, би у њих, размишљаше они, довољно њима појести на по један дан.

Достигнувши до првог пристаништа, стали су они кувати невелике количине риба, дане им од стране светога. А када скуваше, тада увидеше, да је рибе много. А све јесте, узели су половину тог хлеба и почели јести, јели су и наситили се и увидели, да пола хлеба је још остало целим. Такође и рибе куване било је мало, а молитвама светога показивало се да је ње много више. И тада схватише они смисао тога, што им рече свети, и о храни више нису бринули. И кроз много дана, прођоше сав пут до свог дома, толико они једну половину хлеба су појели, а други хлеб понели су са собом цео.

Када дођоше кнезу, они су предали њему слово светога, пророчко сказаније њима о томе, чега ради они приђоше: «Ми, — рекоше они, — нисмо успели још предати њему ваше поруке, кад говори нам свети: “Колико сте се, чеда, ви потрудили проћи велики пут, верујући Богу и Пречистој Његовој Матери, да труд ваш не буде узалудан. Даће Бог вашем кнезу плод детородија”». Казали су они и о чуду с хлебом: «Један и по хлеб заповеди он нама дати за пут и рече: “Захвати ћу вам то и до самог дома вашег биће у изобиљу”. И ето, једна половина хлеба била је довољна нам за сав наш пут, а други хлеб ми смо принели са собом целим. Рече нам он: “Идите ка кнезу вашем с миром и кажите њему: то, што сте ви тражили у Бога, дарује вам Бог. Од сада не тугујте”».

Обрадовали су се великом радошћу кнез са кнегињом и поштовали су дарове који дођоше од светога. И заповеди им кнез да донесу хлеб, који они донеше од светога. И када он би принесен, кнез Михаило, устаде, прихвати принесени од светога хлеб с великом вером, као неку светињу. И окуси он њега ту са својом кнегињом и свима у своме дому дадоше да окусе тог хлеба. И ко би болестан промрзлином, то јест грозницом, или страда некаквим другим недузима, сви се исцелише благодаћу Христовом и с помоћу Владичице наше Богородице, при садејствију молитве светога Кирила и окушенога принесеног од њега хлеба.

Пита кнез посланике: «Какав је био дан, када сте ви пришли ка светоме?» Они одговорише њему, и он схвати, да је то био тај дан, у коме они видеше сан, и потом сви величаше и славише Бога, творећег дивних чудеса кроз свога светога угодника Кирила. И после тога дана родила су се у кнеза Михаила два сина и једна кћер, — сходно томе, као у сну што они видеше, добили су три сасуда, која означавше рођење троје деце. Од тада кнез Михаило обрео је велику веру у светога. И многу милостињу посла он с његовом кнегињом Маријом у манастир светога, тражећи да моли за њих Бога.

То каза сама та кнегиња Марија једном од инока те обитељи, заслужном поверења, Игњатију именом. А он каза то мени, ја пак, услишавши то од њега како заслуживаше поверење, записа — да не буде заборављено чудо светога.

ЧУДО СА УПРАВИТЕЉЕМ АТАНАСИЈЕМ

Неки човек по имену Атанасије био је управитељ парохије, називом Сјама, и десило се, да је тај Атанасије оболео тешком болешћу: сви делови његовог тела ослабили су се, и он се сасвим није могао померити. Био је пак тамо неки човек, Мартин именов, и он поче казивати Атанасију о светоме Кирилу — какво исцелење дарује ради њега Бог свим придошлима. «Послушај мене, — рече он, — добар савет теби дајући: је ли можеш појати ка блаженом Кирилу, ни у ком случају не обмањујеш се у нади; ако пак не можеш, онда бар иди к њему и тражи њега, да би се он помолио за тебе. Нико од тих, за које се он помоли, није се обмануо у надежди». Поверова Атанасије том Мартину, јер и од других људи слуша за многа чудеса, која Бог твори кроз светог Кирила.

Потом с надеждом и вером шаље он ка светоме и тражи њега, да би тај помолио се за њега. Свети пак помоли се за њега и посла њему освештану воду. И с помоћу Бога и Пречисте Његове Матере, што пре окуси он чисту освештану воду, принесену од светога, и окропи њом сво тело, тај час задоби исцелење и поста здравим молитвама преподобнога Кирила.

ЧУДО СВЕТОГА КИРИЛА

Да не буде прећутано и о томе, сатвореном тим блаженим оцем. Једном посла свети на језеро да се лови риба, и када су рибари отпловили и били већ посред језера, поче на језеру велика бура, и таласи су се дизали и расли, угрожавајући их смртно. Будући не у силама борећи се с таласима, рибари нису могли испливати ка брегу и, већ очајавши остајући у животу, видели су пред собом смрт. Неки пак човек, Флор по имену, стајавши тада на брегу језера и видевши беду и погибао риболоваца, брзо прибеже ка светоме и саопшти њему о беди: «Рибари, — рече он, — у језеру тону!» Свети пак, услиша то, брзо уста и, узевши у руку крст, потрча и приближи се на брег језера. И сатвори он крсно знамење принесеним крстом, и у тај час пак прекиде језеро таласати и поста савршено тихим. И рибари избежаше

утопљење и, присташе, говорећи светоме: «Велика беда постигла би нас, да ти не предупреди њој своје молитве ка Богу». У тај дан риболовци уловише мноштво риба, више, него у претходне дане.

После тога принесен би неки човек у манастир светога, веома тешко болан, и тражећи од светога да постриже њега у инока. И свети молбу његову не одбаци, обуче њега у свети иначки образ и нарече име њему Далмат. И, проболевши неколико дана, приближи се већ крају, замоли тај за свете Христове тајне. А свештеник је оклевао због свештене службе. И када свештеник приђе, да би причестио њега светим тајнама, нађе он брата умрлим. Тада пође свештеник и саопшти преподобноме, да брат се престави, не успевши причестити се светим тајнама. Свети пак, чувши о томе, веома се ожалости и, журно затвори прозоре келије, с плачем обрати се ка Богу с молитвом.

Ускоре приђе брат, служивши вишепоменутоме Далмату, и, куцаше у прозоре келије, саопшти блаженом Кирилу, да је Далмат жив и опет тражи да се причести светим тајнама. И свети, позва свештеника, посла њега причестити брата светим тајнама. Свештеник тај не хте да се свађа са светим чак и кад виде, да брат умре, али пође к њему, носећи са собом свете тајне. И нађе он Далмата живим, који седеше. Би тај свештеник од тога у великом удивљењу и уздигну славу Богу. А Далмат, причестивши се светим тајнама и опраштајући се са свом братијом, мирно и тихо оде ка Господу.

ДРУГО ЧУДО

Приђе кнегиња Ивана Карголомскога, слепа, не видевши дуго времена, и затражи светога да се помоли за њу. Свети помоли се за њу како је могао и окропи њене очи освештаном водом. И тај час прогледала је она и, постала здравом, као и пре, уздигла је славу Богу и његовом угоднику, блаженому Кирилу.

ДРУГО ЧУДО

Неки бојар по имену Роман Александрович, живећи далеко од обитељи светога, својим очима светога не виде, али за толико слушаше о његовим великим делима. Разболе се тешком болешћу и сасвим ослаби, поче он молити Пречисту Богоматер, да би она ублажила његову болест. И, тако молећи се, погрузи се он у лаки сан. И виде у сну, како јави се њему нека светлоносна жена, држа за руку некога светолепнога старца, и рече њему: «К њему су пошли, да би он послао теби освештану воду, и тада ти ћеш се опоравити. Кирил — име је тог човека», — додала је она.

Пробуди се тај од сна и заповеди свима о бивајућем њему јављању. Ускоро затим шаље он ка светоме у манастир и тражи њега помолити се за њега. И свети помоли се за њега и посла њему освештану воду. И када би принесена освештана вода и тај болни човек принесе њу и с дубоком вером и поштовањем њу попи, та пак болест остави њега, и он поста здравим с помоћу истиннога Бога и Пречисте Његове Матере молитвама светога Кирила. А поправивши се од болести, он уста и пође ка светоме са својом женом и децом. И, приђе у обитељ светога, он узна светога по том виђењу како јави се њему у сну и, паде му под ноге, он поклони се њему, назва њега својим избавитељем од недуга. И поче он подробно казивати њему, како се моли он Пречистој, и о бивајућем њему јављању све по реду каза пред свом братијом. И сви сагласно су славили и благодарили Бога и његову Пречисту Матер, свуда помагајући призивају и њу.

Затим тај Роман затражи светога да освешта воду, да би се он у њу потопио. Свети молбе његове не одбаци, пође на реку и освешта воду. А тада би силан мраз, и потом вишепоменути бојар не смеде ући у воду. Свети пак рече: «Не бој се, дрзни се!» И само што је ушао у воду, тако се вода молитвама светога начинила топлом. И, изашавши из воде, бојар казива све о происходећем чуду: «Како за толико, — рече он, — уђох ја у воду, показало се мени, да ја стојим у топлој води!» Од тада Роман обре велику веру у светога и, даде манастиру велику милостињу, упути се затим к свом дому, уздавајући благодарност Богу и Пречистој Његовој Матери, творећи кроз светога свога угодника изванредно.

ДРУГО ЧУДО

Други бојар, по имену Роман Иванович, имао је велику веру у Пречисту Богоматер и њеног угодника, блаженог Кирила, давао је манастиру сваке године по петдесет мера зрна, а некада и више. И хтеде вишепоменути бојар да преда дому Пречисте, Кирилове обитељи, неко село са свим, што је у њему. И посла он светому грамату за то село. Свети пак, добивши послату грамату, поче размишљати у себи: «Ако почнемо ми надгледати села и управљати њима, то ће бити у нас више бриге, која ће нарушити браћи безмолвије, а неколико од нас дужни ће да постану управитељима општина и извођачима радова. Много боље је нама живети без села, јер душа једног из братије много је боља од било које имовине». Такву духовну бригу о братији имала је та љубомудра душа! И отпосла он ту грамату назад, ка томе више поменутоме бојару, и написа њему другу грамату, где рече: «Ако хоћеш ти, човече Божји, предати манастиру, дому Пречисте, село за храну братији, то боље дај братији по педесет мера зрна, а ако хоћеш, то дај и по сто мера, и то ће нам бити довољно. Селима пак својим владај сам, јер они нама нису нужни и братији нису од користи». И таквим начином села свети примити не хте. И тај бојар сдела тако, како каза старац, и даде манастиру по сто мера зрна, а некада и више. По престављену пак блаженог Кирила та земља поново била је дана манастиру Пречисте, како она продужи бити и до сада, у спомен о њему.

ЧУДО С КНЕЗОМ ПЕТРОМ ДИМИТРИЈЕВИЧЕМ И ЊЕГОВОМ КНЕГИЊОМ

Да не буде скривено ћутањем и то чудо блаженог Кирила, о коме казаше нелажива уста.

Живео је благочестиви кнез Петар, син великог кнеза Димитрија Ивановича, и била је у њега кнегиња, Јевфросинија по имену. Живели су они у свакој благочести и љубави, али није било у њих деце једанаест година и шест месеци, и потом обоје пребиваше у тузи, због своје бесплодности. Имали су пак они велику веру у светога и широко пак тада извесног блаженог игумана Кирила. Помисли благочестиви кнез Петар Димитријевич посла ка

светоме Кирилу, да би тај помолио се Богу и Пречистој Његовој Матери о разрешењу њихове бесплодности и даровању им плода детеродија. Али онда се то десило тада у једној години велики помор на људима, и био је он у самом том отечеству благочестивога кнеза Петра, града Димитрова. И потом, заборави о својој тузи на узрок бесплодности, више су туговали они о самима себи, видеше сваки дан своје отечество, особено град, пожњет смртоносним српом, и од тога и сам тако пак, као и остали градови, чекао је смрт.

И због тога, због надошлих на њих казани Божјих, хитно послаше на Белојезеро ка блаженоме Кирилу неког бојара по имену Козма, да би се свети помолио Богу за избављење људи од ниспосланих казни, особено пак да се моли за њих. Отправи се тај Козма и, достигну обитељ светога и увиде преподобног оца Кирила, хтеде уручити том поруку од кнеза, али тај блажени Кирил, имаше дар прозорљивости, сам узна о њему. С братијом како је могао помолити се за њих, он посла им освештану воду и просфору и заповеди, постивши неколико дана, затим заједно с кнегињом испи освештану воду и окуси просфору, а окуси и — кропљење. Предсказа блажени Кирил у поруци, да буде ка људима милост од Бога и да бесплодност њихова разреши се, како то и друго зби се после молитви светог Кирила.

Када се пак вратио вишепоменути Козма и принесе просфору и освештану воду и преда поруку, благочестиви кнез Петар испуни се радошћу и прине то с великом вером, и сдела све, што заповеди њему свети. И, постивши неколико дана са својом кнегињом и људима, — а у то време из града Владимира би принесен к њему животворећи крст за помоћ против пустошне море, — потом благочестиви кнез Петар оде у град Димитров и саврши молебен, ходе укруг града и пошкропи град и људе принесеном од светога водом. И после тог с наступањем ноћи благочестиви кнез Петар погрузи се као да је у лаганом сну. И увиде он, како јави се к њему неки светлоносни старац, држа у рукама две свеће, и услиша, како то каза њему: «Ето то, што ти тражи: дарује теби Бог сина». Пробудио се благочестиви кнез Петар Димитријевич од сна и схвати, да је у виђењу било њему јављање светога Кирила, и од тога испуни се великом радости. У то пак време

благочестива кнегиња Јевфросинија зачала је сина. Ускоро благодаћу Христовом прекрати се по сред људи недуг.

Кроз девет месеци после тога десило се Тимофеју, слуги благочестивог кнеза Петра Димитријевича, прићи у обитељ светога Кирила. Увидевши њега, блажени Кирил рече: «Сада уподобљује вам се радовати, потоме што кнегиња ваша роди сина, кнеза Ивана». Тимотеј пак тај удиви се речима светога Кирила и схвати дан и час, када свети то рече, јер би тада помен светога Пантелејмона. После тога, по проласку једне недеље, приђе слуга од кнеза ка светоме поблагодари за то, да по његовим молитвама дарова Бог кнезу сина. Потом Тимотеј врати се кнезу и предказа њему пророштво светога Кирила, — да у тај сами дан, када је кнегиња родила сина, на Белојезеру блажени Кирил о томе узна и све рече. Од те године благочестиви кнез Петар Димитријевич обре велику веру у блаженога Кирила и овде са својом кнегињом изрази велику благодарност Богу, творућем преславних чуда кроз угодника свога Кирила. Затим благочестива кнегиња Јевфросинија роди кћер, — потом се јави након свега свети, држећи у руци две свеће, — да би показао, да се родише два детета.

ДРУГО ЧУДО

Једном, с наступањем празника светога Богојављања, принесоше у манастир неког савладаног болешћу човека. Не успеше они стићи ка том моменту, када се освети вода, да би тај уронио у јордан, али приђоше, када свети пак уђе у цркву појати божествену литургију. И човек тај, ожалостивши се, би у великој тескоби од тога, што не успе према нужном времену. Саопшти о том човеку блаженоме, и свети рече: «Реците том човеку, да он без сумње уђе у воду. Јер верујем ја Богу и Пречистој Његовој Матери, да ће се он опоравити». Поверова тај човек речима светога Кирила и урони се у јордан трипут, и од тада благодаћу Христа и Пречисте Његове Матери и молитвама светога Кирила поста здравим. И такав и уђе у свој дом, радујући се.

ЧУДО СА СЛЕПОМ ЖЕНОМ

А после тога би доведена ка светоме Кирилу слепа жена, три године ништа не видевши. И умоли светога, да би он помолио се за њу и помаза освештаном водом њене очи. Свети пак хте проверити, помилова ли њу Бог. Рече њој свети: «Видиш ли било шта?» Она одговори: «Видим књигу, коју ти држиш у рукама», — јер свети држа тада у својим рукама књигу. Затим, после тога, она рече: «Видим језеро и људе који шетају». И тако постепено поче видети све и поста здравом молитвама светога Кирила. Свети пак, виде, да помилова њу Бог и она прогледа, велику благодарност уздиже Богу и Пречистој Његовој Матери.

Много и других слепих приводили су к светоме. Свети пак, узео толико вино с водом, помазива им очи у име Христово, и они прогледавши и вративши се у свој дом, славећи и благодарећи Бога и његовог угодника Кирила, творујућег таквих чудеса.

ДРУГО ЧУДО СВЕТОГА

Би у светога Кирила ученик Герман. И, посла њега ловити рибу за храну братији, свети говораше Герману, какву рибу њему да улови, појасни: «Потом, чедо, да ту или другу рибу тражиш братији». И Герман оде ловити, и при Божјој томе Герману помоћи, благодари благослову светога, ту рибу он и улови, коју свети заповеди њему, и ниједну другу, а имаше само један штап за пецање. И то се указало достатним за храну све братије. Тада није ухватио мрежом, колико када наступи празник Успења Пречисте.

А тај Герман, кога ми горе поменусмо, много година проживе у том манастиру у сваком послушању и целомудрију, тако што многи, видеше његово безмерно смирење и труд, удивили се и хвалише њега. Дане проводише он у труду, занима се ловећи рибе, и молитва никада није силазила с његових уста, ноћу пак у бденију и коленапреклоњењу, у цркви пак на појању стаја, никада ка стени не наслони се.

Имао је он духовну љубав ка некоме Димитрију, ученику Христофора, који након тога би игуманом те обитељи. А тај Димитрије водио је велики по

Богу живот. И када Герман занемоћа, често прихођаше к њему његов духовни друг Димитрије, посетивши га у болести. Али је пришло време, и Герман мирно оде ка Господу у тај нескончани век. По престављењу пак Германа прошло је неко време, и десило се поменутоме Димитрију да упадне у телесни недуг. И када би он тако савладаван недугом, вишешпоменути Герман јави се њему и рече: «Не болуј, брате Димитрије! Јер по другом дану, какав је понедељак, ти ћеш к нама прећи». Тада тај Димитрије испуни се великом радости од посете љубљенога им духовног брата Германа. Заповеди тај Димитрије чинећи се тој братији за јављање свога духовног брата Германа. И када приђе тај, призвани за Германа дан, Димитрије с надом пређе ка Господу, ка вечним обитељима, остави помен о својим добродетељним трудовима.

Ученик пак блаженог Христофор, о коме ми чусмо, вишешпоменути, имао је брата по плоти именованом Сосипатер. И том Сосипатеру десило се да упадне у тешки недуг. Брат пак његов Христофор, виде брата изнемоглог, пожали њега и, пође, саопшти преподобноме Кирилу за брата, — да је брат веома болан и сабира се пак умирати. Свети пак, насмејавши се мало, рече: «Веруј ми, чедо Христофоре, да ни један од вас пре мене неће умрети. По мом пак престављењу многи од вас отиће са мном тамо», — што се догодило након кратког времена тачно тако, како предсказа свети. Јер тада би око манастира силна мора. Али у манастиру нико од братије тада није боловао. Брат пак тог Сосипатер, барем и дуго болујући, али после опорави се од недуга и поста здрав.

ЧУДО СВЕТОГА

Приђе један човек, живећи у околини обитељи светога, по имену Павле, и упита свеца о другом човеку, рече: «У њега је тешка болест, али ти се помоли за њега, да би оставила њега та болест». Свети пак не само да је послушао тог Павла, него чак заповеди не приносити тог болног човека у манастир. И када болно лежа ван манастира, из његових уста и ноздрва текла је крвава пена. Виде то, други човек, његов рођак, љубимац светога, јер често к њему је долазио, веома пожали тог човека. И приходи он к светоме, и говори њему

о том човеку, а у исто време и тражи њега да се помоли за њега. Преподобни пак одговори: «Веруј мени, чедо, да та болест није случајно к њему дошла, али тако страда он за то, што је прељубодејствовао. Ако је обећао он избавити се од греха, верујући Богу и Пречистој Његовој Матери, да се исцели. Ако пак не, још горе ће пострадали». Човек тај, пође, саопштивши Јакову — тако након свега ког су звали — казано светим. И тај час пак сазна тај човек своје сагрешење и још више уплаши се, од тог што услиша при светлости о првом у мраку. И када он даде обећање, свети, умилосрдивши се, пође ка болноме. Човек пак тај са сузама поче молити светога и од срца исповеди своја сагрешења, која и тако не беху тајна за блаженога. Потом свети помоли се за њега. После тога тај човек оздрави од своје болести. Свети пак даде њему епитимију за грехе. А човек тај нешто даде по мери моћи некакву милостињу светога и манастиру. И свети заповеди братији, колико је у њих сила, да се моле за њега, да би се опростио њему грех. И уђе тај човек здравим у свој дом, поја и слави Бога и Пречисту Његову Матер и узда велику благодарност светога Кирилу за то, благодарећи њему он задоби исцељење не само телесних болести, него и душевних.

Такви дарови светога били су даровани за његово велико усрђе и љубав к Богу, као што је речено Спаситељем: «Тражите и даће вам се», и још: «Без Мене не можете ништа чинити». Јер не толико ученицима да је Он то говорио, него свим верујућим. Потом блажени Кирил помогао је не неким волшепством, него призивањем Христа и Пречисте Његове Матери. Толика је била Кирилова молитва и човекољубиво снисхођење ка страстима човечијим. «Јер даром, — речено, — задоби, даром и даје».

И када блажени Кирил увиде, да је изнемогао од старости, и различите болести често на њега нападаху, и ничег другог без наговештаја, осим долазеће смрти, реши написати благочестивоме кнезу Андреју Димитријевичу своје последње поруке ради већег утврђења општежитија. Јер силно жељаше и обеспокоји се он, да се не би ништа разорило у општежитију, — како при његовом животу, али тако и много више после његове смрти. Јер је речено: «Када умире праведник, треба оставити онога који се пече». И написа он грамату таквог садржаја:

НАСТАВЉЕЊЕ ПРЕПОДОБНОГА ОЦА НАШЕГ КИРИЛА БРАТИЈИ, ЖИВЕЋЕГ У ОБИТЕЉИ ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ, СЛАВНОГА ЊЕНОГ УСПЕЊА, ДРУГИМ СЛОВИМА, ДУХОВНА ГРАМАТА

«У име Свете и Живоначалне Тројице, — Оца, говорим, и Сина и Светога Духа, Који је све саздано, и ми такође.

Ја, грешни и смирени игуман Кирил, видим, да је мене постигла старост. Падох ја у честе и различите болести, којима сам и сада подвргнут, човекољубиво Богом кажњен, како то и сада видим, и разумевам, да ништа друго они мени не предвиђају, осим смрти и Страшнога Спасовог суда у будућем веку. И од тога у мени се смутило срце моје из разлога страшнога исхода, и страх смртни напао је на мене. Бојазан и трепет пред Страшним судилиштем пришли су мени, и покрила је мене тама недоумности. И шта чинити, не знам. Али изложићу, како говори пророк, тугу своју на Господа: пусти да Он чини са мношвом, како Он хоће, јер хоће Он, да се сви људи спасу и у разум истине приђу.

Тим пак последњим писањем предајем манастир, труд свој и своју братију Господу Богу Сведржитељу, и Пречистој Његовој Матери, и господину духовном моме сину, благочестивоме кнезу Андреју Димитријевичу, да би се он пекао и бринуо за манастир, дом Пречисте.

Духовног пак мога сина свештеноинока Инокентија благословим на своје место да буде игуманом.

Потом, господин кнез Андреј, Бога ради и Пречисте Његове Матери, и свога ради спасења, и мене ради, нишчега свога богомољца, какву љубав је имао до сада ка Пречистој Богородици и к нашој нишчети, при мом животу, тако пак и после мог живота да би имао ту љубав и веру ка манастиру Пречисте и добро своје одношење ка сину моме Инокентију и свој мојој братији, ко буде по мом предању жив и игуману да се повинује.

А ко неће по мом убогом начину живота живети у манастиру томе се ко и размисли да нешто из општежитељног чина разори и игуману се не повинује, о томе ја тебе, свога господина и духовног мог сина, благословим и са сузама молим: да не попустиш ти да тако буде, него роптајуће и расколнике, који неће игуману повиновати се и по мом убогом начину живота живети, далеко

од манастира изгони, да би остала братија страх имала. Милост пак Божија и Пречисте Његове Матери да буде свагда с тобом, и са твојом благочестивом кнегињом и с благородном децом».

И потом благочестиви кнез Андреј много је бринуо о томе, да ни једно од слова, казаних светим Кирилом, не би остало неиспуњено. Јер велику веру и љубав имао је он ка дому Пречисте Кириловог манастира. Не толико великог имања и језера преда он тој обитељи, него по мери могућности стара се сваким вредностима и украсима снабдети и украсити цркву Пречисте. И много књига, преписа, изложи он у цркви, и другим многим добром напуни њу, тако што је и до сада видно тамо много великих његових давања.

О ПРЕСТАВЉЕЊУ СВЕТОГА КИРИЛА

И пошто, како смо ми већ казали, блажени Кирил увиде, да од старости он ослаби, и крај се приближавао, сазва он све живеће тада у обитељи — а било их је тада педесет и три брата, у месту с њим Господу радећи у кога колико је било силе — и пред свима уручује једноме од својих ученика, по имену Инокентије, управљање манастиром и назива њега игуманом, иако он то није желео. И призва он Бога у сведока тога, да ништа у манастирском чину дужно не наруши се: како — видеше — да дела он, тако он заповеди и њима да све делају. Сам пак он реши предати се вољеној му мудрости пунога безмолвија.

Пошто пак од великог уздржања и стајања ноге његове нису могле њему служити да стоји, то он испуни своје правило седећи, и никада молитва није се прекидала с његових уста, особено Исусова. Иако је био ослабљен телесном снагом, ипак ништа од правила свог подвига он не остави. Немоћ није давала њему да ходи у цркву, као пре, на својим ногама, осим само, када он хтеде служити божествену литургију. Јер никада не преста он савршавати службе по празницима, а његови ученици придржавали су његове немоћне чланке рукама и у цркву њега су приносили. Остао је он у таквој болести, старајући се ништа из свог правила не оставити, времена није се имало, а затим телесне силе њега су напустиле, и он пак спреман би отићи

ка Господу. И када наступи недеља Педесетнице, у којој се празнује силазак Светога Духа на апостоле, тада, саврши божествену литургију, он се причести светим тајнама. Ујутро пак у понедељак исте недеље, на помен светога Кирила Александријског, поче слабити телом крепак душом. Приђе к њему сва братија те обитељи и, видеше, да он слаби и спрема се отићи ка Господу, ожалашћени, ридали су и, ако би узможно било, од великог усрђа и љубави, какву су имали к њему, умрли би сместа с њим.

Тада неколико од његових ученика казаше, плачући: «Уколико ти, оче, оставиш нас и одеш ка Господу, то, када тебе не буде, место ово осиромашеће, и многи од нас преселиће се из овог манастира». Свети пак каза им: «О томе не жалите; ви се више уразумевајте по томе: ако ја задобијем неко дрзновеће пред Богом и Пречистом Његовом Матери и да ли дело моје ће се показати Богу угодним, тако да неће толико оскудевати то свето место, него и више ће се проширити по мом одласку. Толико имајте љубави међу собом!»

Чувши то, братија није могла задржати ридање. Свети пак утеши их, говорећи: «Не тугујте у дан мог упокојења. Већ сада пришло је време починути мени у Господу. Передајем вас Богу и Његовој Пречистој Матери. Да сачува Он вас од свих искушења лукавог. А тај син мој, Инокентије, да буде у вас игуман уместо мене, и односите се ка њему, као према мени, а он ће недостајуће вама надопунити». То и много друго, тешећи их, говорио је он, и тако радовао се при том и веселио се душом, као човек, враћајући се из даљних туђих страна у своје отечество. И никакву жалост он није имао, али радије веселио се, надао се према будућем. О једном толико имао је он бригу и молио се: да не буде ништа нарушено из правила општежића и да не изникне усред братије раздор или свађа. О томе пак бринуо је он, и будући здрав.

И затим, када се приближио час одласка његовог ка Господу, сва братија дошла је к њему и целивала је њега са сузама, тражећи последњи благослов. А он, као чедољубиви отац, све целива, свима показа љубав, свима последњи благослов оставља и сам у свих опроштење тражи. А у сами тај час, када дужан би свети од савеза са телом ослободити се, он причести се пречистим и животворјајшим тајнама Христа Бога нашег и мирно и тихо

предаде Господу своју пречисту трудољубиву душу с молитвом на устима. И ту пак сви осетише неко благоухање.

Братија, оно што не би спремна учинити са тугом, с болом виде, да се лишила оца. Нису они могли претрпети губитак лекара; ридали су о учитељу који им је одузет; остајући без кормилара, пребивали су они у недоумици; све је узроковало бол који је био њима. Затим лице његово просветило се и постало много лакшим, како је било при животу, и није било на лицу његовом никаквог црнила или потамнелости, што обично бива у умрлих.

Потом његове свештене мошти с чашћу положили су на одар и на своје главе с подобном почашћу и псалмопеванијем принели су га цркви, виђеног као оца.

Вишеупоменути пак слуга његов Аксентије болестан би тада на селу од грознице и тешко страда и, будући од те болести како је био у иступљењу ума, увиде он, како је пришао к њему блажени Кирил, држа у рукама крст, и други свештеник, Флор, који је имао велики живот у Богу. И Кирил знаменова тада Аксентија часним крстом, и одмах пак, тај час задоби тај исцељење и оздрави. Пробудивши се и откри себе здравим, човек тај с радошћу побеже ка блаженом Кирилу, да би казао њему, како с његовим јављањем он задоби исцељење. Он није знао, да се свети престадио. И када приђе он у манастир и увиде, да свети већ оде ка Господу и да ученици проводе њега надгробном певањем, побеже он к његовим светим моштима, са сузама поцелова их и при том каза свима о чуду, — како се јавио њему свети и исцељење њему дарова. Благодарјећи томе братија немного опорави се од туге.

Завршивши са много чести надгробно појање, веома свечано они покрише земљом многострадално и трудољубиво тело, сасуд Пресветога Духа, у 6935 (1427) године, месеца јуна у девети дан.

Добро напаса он уручену њему паству, направи њу на пашњаку живота. Такви подвизи блаженог Кирила, таква његова старања, таква чудеса, даровања, таква његова исцељења.

Блажени Кирил, када приђе на то место, имао је шесдесет година, проживео је на том месту тридесет година, а свега деведесет је било година његовог живота.

Велики број и других чуда произошло је при животу блаженог Кирила, али по прилици њих је било много, а више од тога, пошто је много година прошло, они су остали незаписаним. Тај — само мали део записа, — да не би било коначно заборављено казивање о светоме.

Када је то произашло, и стадо, лишивши се богоносног оца, осироте, игуманом те обитељи начинили су Инокентија, како то заповеди блажени Кирил још при животу. И стара се тај да све, како — виде он — дела отац, дела и он сам. Потребно је казати о игуману Инокентију, да не тако просто, не случајно блажени Кирил уручи њему управљање манастиром, али потом што је знао њега како од детињства је водио велики живот. О телесној пак његовој чистоти нешто ћемо и говорити! Остаде он у послушању у Игњатија, човека великог пред Богом, једанаест година, никакве своје воље није имао.

После тога, по проласку једне године после престављења блаженог Кирила, када настаде јесен, братија те обитељи, као да разговараше с блаженим Кирилом, уходи из живота ка Господу бројем више од тридесет братије, по пророчанству блаженог Кирила, казано његовим учеником Христофором: «Веруј мени, чедо, да ни један од вас пре мене из овог живота неће отићи. По престављењу пак моме многи од вас приће ће следом за мном», — што се и десило. Последњи од све те братије који оде ка Господу јесте игуман Инокентије.

По престављењу пак игумана Инокентија био је на његовом месту игуманом те обитељи вишепоменути Христофор. Тај Христофор много књига написа за свети манастир својом руком. И није се уздигао у мислима, што је постао игуманом те обитељи, већ је и даље остао у доброту и понизности, чувајући љубомудрије свога живота, старајући се да ништа од тога, да — он виде — што дела Кирил, не оставити неиспуњеним у дело. Толико пољуби он бедност одежде, да је било немогуће знати међу старешинама, да је он — игуман.

А пошто, допуштењем Божијим, десило се тада и међусобни рат, тај игуман Христофор, откупивши многе затворенике, врати их назад.

Посла к њему једном кнез Георгије Димитријевич, да би тај пришао к њему и он њега виде. «Дужан сам ја, — говорио је он, — казати теби духовно слово». А тај одговори: «Никада није било тако нечега, због чега бих ја

изашао из манастира, и потоме ја не могу нарушити манастирски поредак». Кнез пак Георгије посла и други, и трећи пут, тражећи њега да приђе, али тај оста непреклоним. Увидевши пак, да он не дође, кнез Георгије удиви се његовој крепости и потом све затворенике, ухваћеним од њега, отпусти и поврх тога даде велику милостињу манастиру.

И пошто од искони обично за Бога прослављајући који Њега прослављају не толико при животу, него и по престављењу, не прекрши Бог прослављати Свога угодника Кирила чудима и по његовом престављењу, како је то било и при његовом животу.

ЧУДО ПРЕПОДОБНОГ ОЦА НАШЕГ КИРИЛА

Привели су неког човека, Теодора именом, жестоко мученог бесом, у манастир блаженог Кирила. Био је тај Теодор човек неког властелина по имену Василије, како је тај по прилици много мучен, постојано виде у свом дому, како тог Теодора скорушује бес, отпосла њега далеко од своје куће. И страда он тако, мучен бесом, једанаест година. А како приведоше њега ка гробу блаженог Кирила, он ту пак задоби исцељење и оздрави с помоћу Владичице наше Богородице молитвама светога Кирила.

И задоби тај Теодор од настојатеља заповеди никада не јести меса. Али десило се том Теодору ту с другим људима косити сено, и, када сви стадоше јести месо, поче и тај Теодор јести месо, заборави њему дану заповест никада не јести меса. И када је то произашло, када он поједе месо, бес поново напа на њега и поче мучити њега горе него пре. Али потом он приђе у осећај и, сазна свој грех, схвати, да претрпи то, преступи дану њему заповест. И поново прибеже он у манастир блаженог Кирила ка чудотворном гробу и са сузама тражећи опроштај, како је и задобио благодаћу Христовом и молитвама преподобног Кирила. И после тога у протицању много година служи он у тој обитељи у сваком послушању, и ја тамо њега и видех.

ДРУГО ЧУДО

Десило се то пре престављења блаженог Кирила. Неки бојар по имену Данил Андрејевич имао је велику веру у Пречисту Матер Божију и у блаженог Кирила. Том Данилу захтеде се по свом престављењу предати манастиру Пречисте село. И неки брат те обитељи, Теодосије именов, приђе, саопштивши светоме: «Данило Андрејевич по престављењу свом преда село нашем манастиру, и, да ли хоћеш, да идемо, да би посмотрили, што јесте у том селу». Свети пак не захте прихватити село и каза: «Ја не требам у селу при мом животу. Али по мом одласку од вас, како хоћете, тако и делајте». Брат пак, како би крив за светога, увреди блаженог за то, и не послуша њега што не захте прихватити село.

По престављењу пак блаженог Кирила вишепоменути брат Теодосије увиде по чудима, проистеклим из гроба светога, да и по престављењу његовом тако прослави њега Бог. И пришло је њему на ум, да он ожалости блаженога Кирила, препирући се с њим због села. И много дана он од тога жалости се и тугом скруши себе. После неког времена, када Теодосије би у сметењу мисли, блажени Кирил јави се у виђењу једноме од својих ученика, Мартинијану по имену, и каза њему: «Кажи брату Теодосију, пусти не тугуј и не беспокоји мене, потоме што ја немам сасвим никакве љутње на њега». Названи Мартинијан каза о свом виђењу том вишепоменутоме брату Теодосију. Теодосије пак као да опроштај задоби и утеши се и славу уздигну Богу, творећем преславних ствари кроз Свога светога угодника Кирила. После тога довели су у манастир блаженог неку бојарку, Теодосију именов, мучену бесом, и тражили су игумана Христофора, да би он с братијом помолио се за њу. Игуман помоли се по мери силе, а поред тога рече свештенику да чита Јевангелије над њеном главом. И тада мали бес изађе из ње, и она се ослободила од нечистог беса и вратила се у свој дом здрава, хвалећи и благодарјећи Бога, Пречисту Његову Матер и светога Кирила.

Временом и игуман Христофор оде из живота, држа настојатељство тог манастира шест година. Ништа не преста он делати од тога, што — виде — да дела блажени Кирил. Никаквом сладошћу осим тога да неког од братије задовољи, ни било каквом пристрастношћу није дозвољавао да поседује, већ

тако у сваком уздржању и добром исповедању преда дух свој Господу. А на његово место стао је игуман те обитељи по имену Трифон, који због своје добродетељи касније је био епископ града Ростова, човек расудан и у иначких дела, и у мирских. И он свакако старао се, колико је могао, да се не би ништа у општежитију и манастирском обичају разорило и ничим да се не би повредило. Пошто пак братство било не мало, а црква мала, ка томе пак и стара — њу сам Кирил постави, помисли игуман Трифон са братијом другу цркву уместо те, велику, уздигнути с Божјом и Пречисте Његове Матери помоћи уз подршку молитава светога Кирила.

И тако је дошао у обитељ Пречисте, Кирилове ограде, један велможа по имену Захарије. И увиде да је њихов живот велики у Богу, задоби он велику корист и помисли сам, ако буде узможно, да се обуче у тој обитељи у иначку одежду. Али то се не догоди. Тада, као Богом научен, он даде много сребра игуману и братији за саздање цркве. Приневши то, игуман поспеши с црквеним устројством, тако давно њему жељеним, и Божјим поспешењем била је основана велика црква. И пошто такво дело поче, много радника је било потребно, каквих је и било сабраних, и дело проврве.

Али десила се велика глад посред људи, који су живели у околини манастира, и многи због глади почеше долазити у манастир за хлебом. И сви приходише, сваки је од њих, наситивши се, долазио. Јер свим просећим давали су, особено самим бедним. Келијар пак те обитељи, увиде, да много се народа сабрало за градњу цркве, а сврх тога и других мноштво, из разлога глади који приходише у манастир за хлебом, помисли по маловерју, да не могу имати хране за такво мноштво. И потом од тада је почео да даје мање хлеба придошлим у манастир због глади. Тада и брашно у хлебу се смањило и почело је да недостаје. А када обилно свим просећим даваше, тада она поново напуни се брашном. Увидевши тако чудо, пекари тог манастира, који су својим рукама брали брашно, — увидевши, да, када они више даваше придошлим због глади, тада више брашна се установљивало и било га је у изобилју, а када би престали давати хлеб убогим, тада сврх сваке мере почињало би брашна недостајати, — известили су они о томе неколико великих стараца те обитељи. Услишавши о томе, и ти удививши се и саопштише о томе игуману. И заповеди игуман давати и хранити све

просијаке. И када би стали тако делати, брашно би се умножило и било би у изобилју. Било је пак једућих тада хлеб у том манастиру сваки дан око шестотина душа или више. И тако је то и происходило до новог хлеба.

У то време с Божијом помоћи и црква прекрасна била је уздигнута у славу и похвалу истините Матере Бога нашег, у част славног њеног Успења. Затим је она била украшена иконама и другим красотама, подобним цркви, како то јесте и до данас. Ако не словом, то украсом више је проповедала она, јављајући своје благољепије свима, који видеше. Можемо казати: «Свети, црква Твоја заиста је дивна».

Затим, после тога, била је постављена трпезарија, велика и красна. При том и манастир старао се тада да се више распространи. Раније, при блаженом Кирилу, он заузимаше невелико место, зато што братије тада није било много. Када пак хтеде Бог великим даровима и чудима прославити Свога угодника, тада братство значајно се умножило. Због тога и велико место је било потребно за манастирском изградњом, о чему можемо казати: «Старо је прошло, и било је све ново», — за искључењем обичаја и устава, установљених блаженим Кирилом, — правила општежитија, какво је и до сада сачувано непоколебљиво молитвама и укрепљењем богоносног оца.

По проласку пак неког времена син једнога попа, по имену Иван, жестоко мучен злим бесом, био је свезан по рукама и ногама. И тако силно беснише и жестоко мучио се тај Иван, да и вид се њему завеза, да би на силу с муком био приведен у манастир. Очи његове биле су кржаве и сви су се уплашили, и звукове које он издава бише непристојни: он зарежи, као животиња, грме као застрашујуће и застрашујуће. И потом представи он себе као нелеп и застрашајући приказ. Све је он тукао, свима се ругао. И шта много говорити: чак на самог Бога хулу он је говорио, — не само да је он говорио, него је у њему живео бес његовим устима говорећи. Игуман пак с братијом молбу простира ка Богу и светога Кирила призива моливши се за страдајућег. По томе благодаћу Христовом, с помоћу Владичице наше Богородице и Приснодјеве Марије и молитвама блаженога Кирила мало по мало оставила је болест тог човека, и постао је он кротак и у осећању пришао је и начинио

се здравим, као пре. И оде он у свој дом, славећи и благодарећи Бога и преподобног угодника Његовог Кирила.

ДРУГО ЧУДО СВЕТОГА

После тога приведоше другог човека, Симеона именованом. И тај је био бесом мучен. Како и вишепоменути Иван, он је био свезан железним узама по рукама и ногама. Већ као злочинца су водили и тукли њега, да би он заћутао, али чим више тучоше њега, тим више он беснише. Тада привезали су њега на мреже, надајући се на помоћ преподобног Кирила. И пребиваше он тамо недељом, није јео, није пио, и, таквим начином мучен, страда. Затим благодаћу Христовом и молитвама блаженог Кирила бес изађе из њега, и он поста здрав и осмислен. Оде он своје дому, радујући се, и више у току његовог свег живота бес није могао делати њему никакве пакости.

ДРУГО ЧУДО

Приђе нека бојарка, једна од славних бојара, Ксенија именованом, да би се поклонила гробу блаженог Кирила. С њом је пришло много људи. И једној жени од њених служавки, хранитељици њеног сина, би једно око слепо, и она шест година ништа тим оком није видела, јер, говори, да је било код ње трња у целом оку. Приђе у манастир, жена, имајући слепо око, од свих тајно по јутру пошла је на гробницу, где се налазио гроб светога Кирила, и почела је са сузама молити се. И касније неко време у молитви изненада чу се силни гром, одјекнувши од гроба блаженог Кирила, и њој се показало, да је он прошао кроз њене уши и коснуо се њеног слепог ока. И она од страха и грома пала је на земљу, као мртва, и дуго је лежала, потресена оним што се догодило. И својом руком она је дотакла слепо око, и, покривши руком здраво око, проверавала је, види ли нешто слепим оком. И увиде сама, да је помиловао њу Бог молитвама светога Кирила, обрадова се. И пошто не утаји, него је стало широко јављено преславно чудо светога, то сви уздигоше хвалу

Богу и Пречистој Његовој Матери. Бојарка пак Ксенија, нахрани братију и даде велику милостињу, вративши се своје дому, славила је и хвалила Бога и блаженог Кирила.

ДРУГО ЧУДО СВЕТОГА

Принесоше у манастир светога неког човека, Константина именованом, веома тешко болесног. И тамо, од болести слабећи и приближио се ка смрти, он исповеди игуману своја сагрешења, и игуман причести њега тада светим тајнама. С наступањем пак ноћи увиде један од стараца те обитељи светлоносног човека, који ушета ка келији, где лежа тај Константин. А немного позади њега увиде он неке људе веома чудног изгледа, идући следом за човеком који је прешао напред. Када они уђоше туда, где је лежао болан Константин, почеше се они спорити с првоприђашњим човеком, говорећи: «Пришао си ти, ничега овде у њему нема. На крају крајева он се нама подчинио». И друго каза: «Наш је он и к нама прибеже». И док се они тако препираху, увиде тај брат, да игуман те обитељи с братијом приђе и спори се о Константину. И ту виде он, да је пришао блажени Кирил и да говори братији: «Кажите њему, да ако он овде умре и буде погребен, то ће бити он — Пречисте и наш. Ако пак неће остати, то он није наш».

Када наступи дан, видевши виђење брат каза игуману и братији о виђењу, које он виде. Сви су знали, да тај Константин је водио лукав живот. У тај пак дан и престави се Константин и погребен би у том манастиру. Тада сви, слушавши то казивање, прославили су Бога, Пречисту Његову Матер и преподобног Кирила.

ДРУГО ЧУДО

Син неког бојарина Петра, по имену Василије, показао се у власти беса и потом је сишао с ума. И у многим чудовишним и страшним виђењима јавили су се њему бесови и страшили су њега смрћу. Пришао је он у манастир блаженог Кирила и остао код гроба светога, а када је настала ноћ, пошао је и он у трпезарију, надајући се тамо да задобије неко олакшање у патњи. Али и

тамо такође много беде претерпе он од бесова: у многим различитим страшним виђењима они су се јавили њему. И тешко од њих страда, погрузио се он као у лаки сан и као да је видео Кирила живог, пришавши у светлим ризама. И одједном тада када виде светог беси ту пак пропадоше. Василије уста после виђења и схвати, да је он здрав, и како га уопште није болело, и обрадова се. И од тада поста он здрав и осмислен, као и пре. И уђе он одатле у свој дом, подижући благодарност Богу и његовом угоднику, блаженоме Кирилу.

ДРУГО ЧУДО СВЕТОГА КИРИЛА

Неки кнез по имену Давид Семјонович упаде у тешку болест и сасвим се није могао померити, јер сви делови тела његовог су ослабили. И, тако страда и очајно остајући у животу, говорећи да га носе у манастир Пречисте, да би тамо помолио се. И када њега принесоше близу ка манастиру, — четири човека носили су њега на постељи, и били су они пред вратима манастира, — заповеди он да поставе њега тамо. И поче он са сузама молити се и после молитви осетио је неко олакшање у својој болести. Уставши на своје ноге, двојицом људи подржаван, он, будући у цркви, молио се. Такође и ка гробу богоносног оца Кирила приђе, он дуго са сузама молио се, да би олакшао њему свети његову болест. И проборава он тамо у манастиру дан, молећи се. А са доласком ноћи, као да у иступљењу приђе, виде он блаженог Кирила у цркви са другим свештеницима у ризама стојећи и крст у рукама држећи. «И када видех ја светог, — казива он, — почех ја у сузама молити њега: „Избави мене од савлађујуће болести!“» Свети пак знаменова њега часним крстом, који држа у својој руци, и каза: «Не брини више, јер ја се помолих Богу и Пречистој Његовој Матери, да би ти оздравио. Али не заборави обећања свог, које ти даде». Пробудивши се од виђења, кнез Давид осети, да је болест напустила њега, и, задоби олакшање, обрадова се. Ујутро он уста на своје ноге и пође у цркву здрав благодарјећи молитвама и јављању блаженог Кирила.

И поче он свима казивати о јављању светог и о томе, како он са јављањем његовим задоби исцељење, представи у каквоју очевидног за све доказ

вративши се к њему благодарећи здрав јављању светог. Игуман пак и братија, услиша о томе шта се догодило посетом њега блаженим Кирилом, а тим више виде њега ходајућим и здравим, сви су прославили Бога, Његову Пречисту Матер и чудотворца Кирила. Кнез пак Давид, нахрани братију и милостињу даде, оде здравим ка своме дому. После тог исцељења он обре велику веру у манастир Пречисте и у чудотворца Кирила.

ЧУДО СВЕТОГА КИРИЛА

После тога десило се, да су у кнегиње, жене благочестивог кнеза Михаила Андрејевича, рођака великог кнеза, Јелене по имену, такође благочестиве, заболеле је ноге. Немало времена десило јој се тај недуг, и она је од болести страдала, и реши благочестиви кнез Михаил поћи у своје отечество, на Белојезеро, и тамо поклони се Пречистој Матери Божијој и чудотворноме гробу Кирила. Када је пак то постало извршено, и када је кнез Михаил с кнегињом ишао на Белојезеро, и био је још далеко, на великом растојању од манастира, неки старац у манастиру светог Кирила виде ноћу виђење. Не сасвим у сну, него и не будан, виде он себе у гробу блаженог Кирила, како гроб одједном се отворио, и изашао одатле свети, као жив. И, седе на свом гробу, каза блажени старцу, почаствовавши се видети виђење: «Пошто, чедо, непрости гости дужни су прићи у тескобу велику, треба нам помолити се за њих, да би их избавио Господ од те беде: они су наши хранитељи». И каза то, старац поседе немного и поново леже у свој гроб, и гроб сам собом закри се над њим.

Старац се пробудио од виђења и, дође себи, удиви се. С наступањем пак јутра он саопшти за виђење једноме духовном брату, јер виде он светог не тако просто, како се десило у сну да га види, него као живог и као у стварности. По проласку пак петог дана после тога дошла је благочестива кнегиња Јелена, а после и сам благочестиви кнез Михаил приђе у манастир Пречисте и остао је у дивноме гробу, дуго молећи се.

ДРУГО ЧУДО СВЕТОГА КИРИЛА

Када то проистече, привели су неког човека, дом овога би близу манастира. Човек пак тај би жестоко мучен бесом. Свезан узама по рукама и ногама и једва суздржан многим људима, он правећи чудне и страшне звуке, као скот, лаја, насртајући на људе, као звер, и био је за све неугледан приказ. И пошто су њега тукли, као злоделника, да би он заћутао, то, тим када би више њега тукли, да би он заћутао, тим више он, упадаше у срџбу, кричући, злим гласом вриштећи, тако да све ухвати ужас. Затим с Божјом помоћи он поче смиривати се, делајући као кротак и ускоро прекинути бесновање и поста здрав и осмислен, као и пре.

Потом питаше њега, по чему он тада тако вришташе, и он каза: «Пошто ви тукосте мене, да бих ја заћутао, они још више су ме тукли, тиме, да би ја кричао. А ја не знах, кога од вас слушати, јер и ти и други немилосрдно тукли су мене, и потом ја кричах». Видећи то чудо, сви прославише Бога, Пречисту Његову Матер и блаженог Кирила, говорећи: «Ваистину диван је Бог у светима Својим!»

После тога у скоро време благочестива кнегиња Михаилова Јелена задоби избављење од свог недуга и поста здравом. Увидевши то преславно чудо, благочестиви кнез Михаило прослави Бога, Његову Пречисту Матер и преподобног оца Кирила. И штедро угости братију и велику милостињу даде манастиру, уђе одатле к себи.

Али по протоку неког времена кнез Михаило поче боловати. И, болова, — а, како ми већ казасмо, он имаше велику веру у манастир Пречисте, Кирилову обитељ, — посла он молбу ка игуману тог манастира, Касијану именом, да би тај помолио се за њега. Њему послаше освештану воду. Принесе благочестиви кнез Михаило с великом вером воду, принесену из манастира блаженог Кирила, и благодаћу Христовом и Његовом Пречистом Матери од једнога само пробања те воде задоби он исцељење и, поста здрав, благодарећи Бога и Његовог угодника Кирила.

А једном, када прође неко време, кнегиња благочестивог кнеза Михаила, будући непразна и имајући у утроби дете, схвати, да пре установљеног Богом даног, за шест недеља до рођења, умре дете у њеној утроби. И када настаде

време рођења, мртво дете није могло из утробе материне изаћи, и потом кнегиња би у тешкој болести, не знајући, шта да предузме, и већ очајна да остане жива и ништа друго, осим смрти, није очекивала. Благочестиви пак кнез Михаило, виде, да супруга његова тако страда, сруши се од туге, али није могао ништа издејствовати и само се Богу молио. Бог жели, да се сви људи спасу и у познање истине да дођу. Осени се ум кнеза Михаила, и схвати он да је освештана вода, донесена из манастира блаженог Кирила, благодарећи којом Бог њега помилова, и заповеди он принети остатак те воде. И нареди он помазати се болесни трбух кнегиње освештаном водом. И када то сделаше, изненада се чинило, да је дете живо у утроби матере. И затим родило се мртво дете, и кнегиња неочекивани се реши од болести и уместо тога, да умре, подоби се живом и поста здрава, хвалећи и благословећи Бога. Такође и благочестиви кнез Михаило узрадова се за здравље своје супруге, увиде, да помилова њу Бог. Виде сада њу, о којој незадуго до тада размишља, да ће се уселити у гроб, живу и здраву, он веселећи се, подиже са свим својим људима хвалу и величање Богу, Пречистој Богоматери и блаженоме оцу Кирилу.

Потом благочестиви кнез Михаило велику веру обре у Кирилов манастир Пречисте Богородице и преда тој обитељи много села и језера. Не толико тада, као и увек, непрестано много имена дава он, уподобљавајући се у свему своме оцу, благородном кнезу Андреју Димитријевичу, јер и тај благочестиви кнез Андреј много је дао и давао манастиру Пречисте, Кирилове обитељи. И ако је могуће то казати, то свуда ћеш наћи његова поменута давања, каква су и до данас свима извесна и која пребивају у вечном нескончаном сећању и о његовим свим рођенима.

ЧУДО СВЕТОГА КИРИЛА

Да не буде прећутано и о чуду блаженога Кирила, које је произашло не задуго од тога. Сину неког купца Јована по имену Иван позавиде бес, и тај сиђе с ума, и страшне и нелепе звуке избациваше. И шта ту много говорити: уопште сваког човечанског смисла би он лишен. Отац пак његов Јован, када увиде, да син његов допуштењем Божјим и нападом тог преуспевајућег беса

смени благо на горе, посла тог на Белојезеро у манастир, где лежи блажени Кирил. И када он тамо указа се, поче он тако пак бесновати и говорити неке нелепе и гнусне речи не толико за људе, него и о Самом Богу и о Његовим светима.

И док се то догађало, њега често су одводили ка гробу Чудотворца, и он сам је одлазио, а игуман с братијом молио се за њега. И с трудом после многих дана смогао је он доћи у осећање, да задобије исцељење и поста здрав и осмислен, као и пре, благодаћу самога истинога Господа нашега Исуса Христа и помоћу Владичице наше Богородице и молитвама светога оца Кирила. И дође он здрав у свој дом, уздавајући благодарност Богу и светоме. Потом и отац његов, и мати, и други многи људи, видеше тог, кога пре видеше тако страдајућим и ума лишеним, а затим здравим и правилно мислећим, сви једнодушно прославише величанство Божје и блаженог оца Кирила.

Много и других необичних чудеса блаженога Кирила је происходило и производи и овај дан, — не само када он пребиваше у овом временом животу, него и по његовом престављењу, — једна јавно, друга пак нејавно. Богу пак и ти и други су извесни, али записаних није било по свој прилици много. Толико та нека мала част житија блаженог показала су се записаним, — да би увидели све и поверовали, да Господ наш Исус Христос славећи Његове прославља и не желе утајити овде своја добра дела за њихову добродетелъ свуда извесну и прослављену. Блажени Кирил живео је већ толико у пустињи, а слава његове добродетељи свуда, као на лаким крилима, пролетала је, јер «не може се град сакрити кад на гори стоји».

Тако је било стремљење Кирила према исправљењу, таквим је било блаженог оца одбацивање света и тога, што је у свету. Такво је житије тражећих Бога Јаковљева, такав подвиг оних који желе да се спасу. Јер шта је још часније, што је он стекао у овом животу? Пре свега ћу именовати љубав ка Богу, затим — чистоту телесну, с којом сваки види Господа, бедност одежде, безмерну простоту, љубав ка свима нелицемерну, пост, молитву, уздржање, бдење, веру без сумње, сузе непрестане, скрушено срце и смирење, ради кога је казано: «Срце скрушено и смирено Бог неће понизити».

Поред тих происходила су и многа друга, из реда ван исходећих чудеса: лукавих бесова изгнањење, од различитих недуга избављење, слепих очију прогледање; за лишене разума свети би здравога смисла с Богом податељ, противећих тихог постваритељ, неизлечивог учитељ, општежитију савршитељ. И свима све, по апостолу, би, да све стекне, да све спасе, да све ка Богу приведе, да с дрзновењем каже Владики своје: «Ево ја и деца, коју Ти мени даде». Јер све он, као отац, љуби, око свих брине, око свих корисно брину за све, као о својим деловима, жалећи, душевне ране свима превија, телесне недуге у свих исцељива, све од гноја злобе чисти, све љубавне везе ка њиховим нанесеним ранама, све уљем помиловања помазива. Није било тада тугујућег или злостављеног. Ако би пак неко се показивао малодушан или лењив, то он њега собом исправљаше, собом пример дава. К томе, ко се гневио на њега беспотребно, он би пријатељски расположен, и ако неко с њим би се борио, он дуготрпљењем и молчанијем привуче тога к љубави, и по томе могло се узнати, Чији је он ученик и Кога је подражавао, — јасно — Казајућем: «Будите милостиви, као Отац ваш небесни штедри», — да би схватили, на кога очи Господње гледају: «Само на кротког и смиреног и треперућег од Мојих речи». Господња су то слова, а не моја.

Најгори од инока, не на разум свој надајући се или на умеће, дрзних се ја на то, да изнад моје силе, — напишем нешто о блаженом, знајући своју грубост и неразумље. Само од када примих ја заповести од великог кнеза Василија Васиљевича, самодржца, и Теодосија, митрополита све Руси, и настојатељем те обитељи и све братије у Христа будући принуђен, а такође и силним желењем и љубављу ка светоме покривен, нешто, не много из његовог житија, ја написах, никаквог свог мудровања нисам имао, него — колико слушах од казивајућих мени истине, само толико и написах, колико је нужно, да не би до краја заборављено било таквог великог човека житије, не потонуто занемаривањем у дубини чудеса, која је Бог ради њега творио и није престао творити све до данас.

Чудеса светих подобна као неким изворима воде, из земље исходећим и земљу напајајући: тако пак силе, исходеће с Божјом помоћу од светих тела, лече телесне недуге људи. Извор, истиче, а не умањује се, него све више се купи из њега, тим више се постиже у њему и његова мера се испуњује, и

никако не проиходи умањење у његовом истицању. Тако пак свима подавано светим исцељење никада не оскудева од тога, да верни су њиме исцељени. Али лекари често, дају своје лековите напитке, захтевајући заузврат нешто, чега нема. Свети пак — не тако: само веру треба он, без које је све бескорисно, о чему и учимо ми: «Вера твоја спасла те је», и још: «По вери твојој нека ти буде». Јер вера све спасава и све избавља. Без вере на крају крајева велики посао је без успеха.

О свечесни оче, на земљи пустиножитељу, небесни грађанине, сажитељу преподобних, јединокрвни праведницима, смирењем високи, нишчетом богати, нишчих кормилару, тужних милостиво утешење, слепих водичу, плачућих радости, увређених помоћнику, немоћних лекару, греховима преплављених пристаниште и скоро свих заступниче, ти знаш нашу немоћ, знаш и то, како лукави на нас напада. Нама је потребна твоја помоћ и заступништво, потребне су нам твоје молитве, твоје представке ка Богу. Теби, припадајући, молимо се и молити се не престајемо: моли се за чување стада свога, које многим трудовима ти сабра, за људе, које ти од душе пољуби, за које још у овом животу много си се трудио, да би избавио њих од мрежа ловећих бесова, који искају нашу погибел, и од људи лукавих. Ти већ знаш преваре против нас лукавога, знаш већ нашу лењост и униније, знаш, како природа наша лако поклизала се и брзо се устремљује ка злу. Потом ми молимо тебе: како, када ти би с нама у овом животу, много за нас брину, постизањем корисног за нас, тако и сада подај свима прошено за спасење и живот вечни. Благочестивим пак нашим кнезом охрабри борити се са враговима, да и ми у тишини њиховој тихујемо и неметезан живот проживимо. И све, у пречисти храм данас приходећих и поштујућих славно твоје успење, заштити и сачувај од свих напада вражијих неповређеним. Болести олакшај, таласе смири, тескобе прекрати и све нас помилуј. Приђи и стани посред нас невидљиво и да наше молбе, кроз тебе Богу узносимо, прими и донеси их до творца и Бога нашег, да би ми задобили опроштај наших грехова у дан Суда и вечно благо у Христу Исусу, Господу нашем, Коме је слава, сила, част и поклоњење с беспочетним Његовим Оцем и Пресветим и благим и животворећим Његовим Духом сада и увек и у векове векова. Амин.